

คู่มือการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คู่มือการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักบริหารกองทุน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๓

คำนำ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเพื่อหนี้สงฆ์จะสุญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ ทั้งนี้ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้อนุมัติหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเพื่อหนี้สงฆ์จะสุญฯ และเห็นควรให้ ส.ป.ก. ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเพื่อหนี้สงฆ์จะสุญนี้

ส.ป.ก. จึงได้จัดทำคู่มือเพื่อให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ที่เกี่ยวข้องใช้ปฏิบัติงาน และ ส.ป.ก. หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการประมาณการตั้งค่าเพื่อหนี้สงฆ์จะสุญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ที่เกี่ยวข้อง

สำนักบริหารกองทุน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
สิงหาคม ๒๕๖๓

ส่วนที่ ๑ การดำเนินการ

หลักการและเหตุผล.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๒
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	๒
การดำเนินการ.....	๒
กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง.....	๓

ส่วนที่ ๒ หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะ

จะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.....	๔
--	---

ส่วนที่ ๓ การบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้

ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.....	๖
---	---

ส่วนที่ ๔ ตัวอย่าง การบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับ

ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.....	๙
--	---

บรรณานุกรม.....	๒๒
-----------------	----

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑.....	๒๓
----------------	----

ระเบียบ คำสั่งและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง.....	๒๔
---	----

ภาคผนวก ๒.....	๓๙
----------------	----

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑.....	๔๐
๒. รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑.....	๕๑
๓. รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑.....	๖๒

ภาพที่ ๑	การประมาณการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ.....	๔
ภาพที่ ๒	การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้.....	๕
ภาพที่ ๓	หนี้สูญรับคืน.....	๖
ตารางที่ ๑	ตัวอย่างสรุปการคำนวณค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๑ และเกณฑ์ที่ ๒.....	๑๐

คู่มือการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส่วนที่ ๑ การดำเนินการ

หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ต้องส่งรายงานการเงินให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ตรวจสอบ และรายงานการสอบบัญชีให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ

ในปี ๒๕๕๙ สตง. ได้ให้ข้อสังเกตในการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙ ข้อสังเกตที่ ๓ ว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินกู้ทุกประเภทที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้และให้ข้อเสนอแนะว่า เลขาธิการ ส.ป.ก. และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน และสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามข้อเสนอแนะของ สตง. แล้ว ส.ป.ก. ยังไม่ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตที่ ๓ จึงขอให้ ส.ป.ก. เร่งรัดกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในปี ๒๕๖๐ ส.ป.ก. จึงได้ศึกษาแนวทางและกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ตามข้อเสนอแนะของ สตง. และเป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ คือเกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ และเกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ พร้อมทั้งได้นำเสนอให้กรมบัญชีกลางพิจารณา ซึ่งกรมบัญชีกลางมีความเห็นว่า การกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ คปก. ได้อนุมัติหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

เนื่องจากการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าว มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานด้านการบันทึกบัญชี ซึ่ง ส.ป.ก. ยังไม่มีการดำเนินการในเรื่องนี้มาก่อน สำนักบริหารกองทุน (สบท.) จึงได้จัดทำคู่มือการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติดังกล่าว เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใช้เป็นแนวทางในการประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียและบันทึกรายการบัญชีได้อย่างถูกต้องและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีคู่มือการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติงานได้ถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. รายงานการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ รวมถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการ

๑. ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ โดยคณะทำงานฯ ได้ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ทั้งนี้ ได้มีการศึกษาอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ภาคผนวก)

๒. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ วิเคราะห์ลูกหนี้เงินกู้แต่ละรายที่เป็นลูกหนี้ค้างรับ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ แยกตามอายุลูกหนี้ค้างชำระได้ ดังนี้

- ๑) หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี
- ๒) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี
- ๓) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี
- ๔) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี
- ๕) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี
- ๖) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี

๗) หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี รวมถึงต้องพิจารณาลูกหนี้รายโครงการที่อยู่ในระหว่างการขออนุมัติดัดหนี้สูญเสียและลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาลด้วย

๓. ส.ป.ก. ได้นำลูกหนี้ค้างชำระดังกล่าวข้างต้นมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมด ประกอบกับอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และข้อเสนอแนะของ สตง.

๔. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย ตามหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญุดังกล่าวทั้ง ๒ เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

เกณฑ์ที่ ๒ คำนวณโดยพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญเสีย ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๘ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

๕. ส.ป.ก. ได้นำหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญดังกล่าว และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องของ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เสนอกรมบัญชีกลางพิจารณาเพื่อขอกำหนดเป็นนโยบายทางบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ใช้ถือปฏิบัติไปครั้งหนึ่งแล้ว ซึ่งกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๔๐๖๔/๔๗๔๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งว่า ส.ป.ก. กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐและเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่โดยที่พระราชบัญญัติการบริหาร ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับกองทุน การปฏิรูปที่ดินฯ ดังนั้น จึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ โดยนำเสนอ คปก. ในการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บ เงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ส.ป.ก. จึงควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯ ด้วย

๖. คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในคราว การประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการ ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมแล้ว มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอ คปก. พิจารณานุมัติต่อไป

๗. คปก. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ นุมัติหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะ เรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๘. ส.ป.ก. ได้แจ้งเวียนหนังสือที่ กษ ๑๒๐๗/๔๔๖๙ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง วิธีปฏิบัติในการ บันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ของเงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้ สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

๒. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

ข้อ ๙.๖ “หนี้สงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่คาดว่าจะ เรียกเก็บ เงินไม่ได้ หน่วยงานจะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญ เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้แสดงรายการหนี้สงสัยจะสูญในรายการ ค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน...”

๓. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บ รักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑๒ “ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีและรายงานการเงินของกองทุนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด...”

**ส่วนที่ ๒ หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้
ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม**

กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐฉบับที่ ๒ และข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยนิยามศัพท์ที่ใช้ในหลักเกณฑ์นี้ มีความหมายโดยเฉพาะดังต่อไปนี้

ลูกหนี้ หมายถึง มูลหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ และอื่นๆ ที่ ส.ป.ก. จัดเก็บเข้าบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนเงินที่กั้นไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

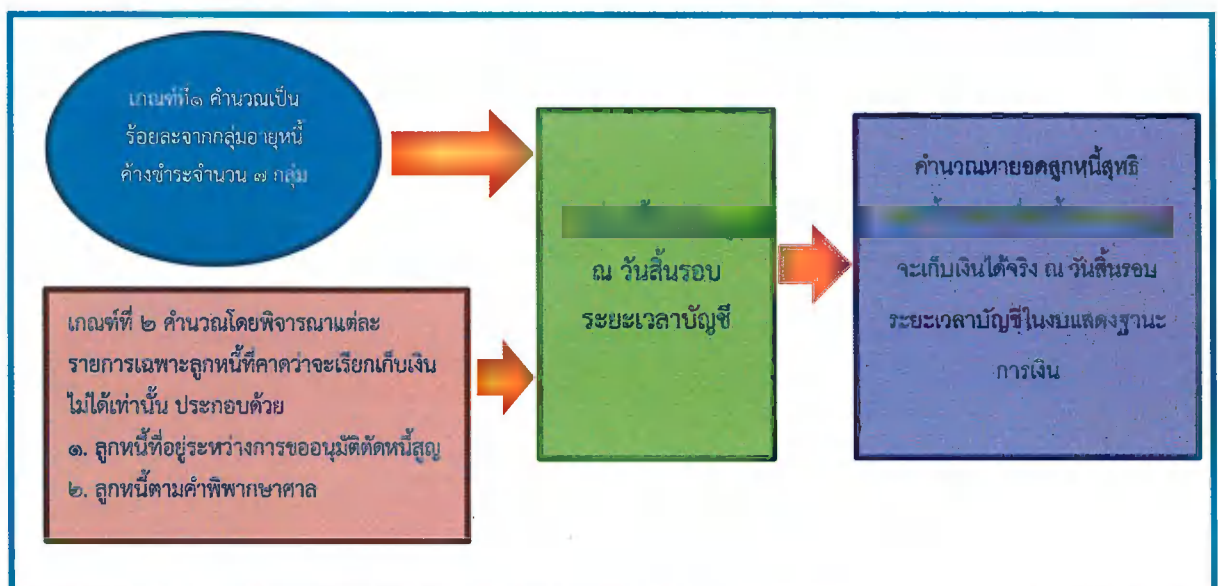
หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน

หนี้สูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้วจึงสามารถตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนฯ

หนี้สูญรับคืน หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้บันทึกตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญแล้ว ต่อมาภายหลังปรากฏว่า ลูกหนี้ดังกล่าว นำเงินมาชำระหนี้ค้างให้กับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย

๑. การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และหนี้สงสัยจะสูญ เป็นลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญอาจประมาณการได้ตามวิธีดังนี้

ภาพที่ ๑ การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๑.๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดหนี้จากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แยกหนี้ตามระยะเวลาหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีนำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญโดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๑๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๒๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๕๐
๕	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๗๕
๖	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๙๐
๗	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๑๐๐

๑.๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ละรายและรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

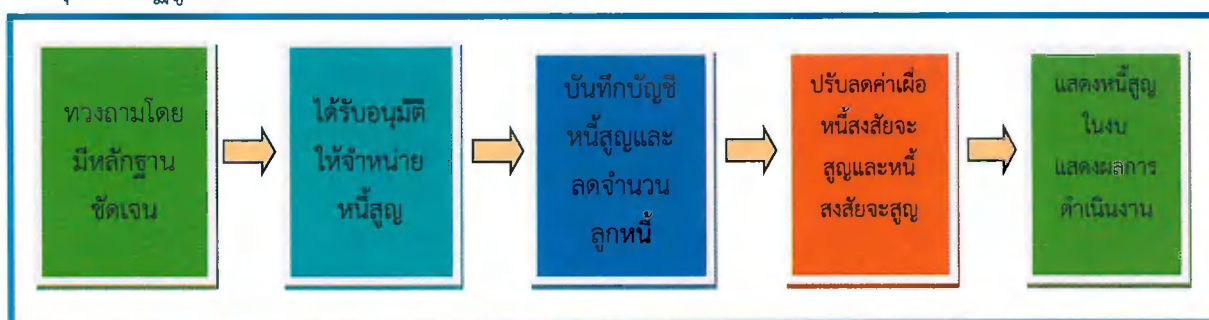
(๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล

โดยอัตราร้อยละการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จะดำเนินการทบทวนอัตราร้อยละดังกล่าวเป็นระยะๆ และมีการตรวจสอบลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้การประมาณการจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริงและสามารถแสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงมากที่สุด

ทั้งนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระทั้งหมด เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่กำหนด พร้อมทั้งดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒. การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ กำหนดให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญได้เมื่อได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้ และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้วให้ตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยการบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกันและให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ภาพที่ ๒ การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

๓. **หนี้สูญรับคืน** ภายหลังจากที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้บันทึกการตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญแล้ว ต่อมาปรากฏว่าลูกหนี้ดังกล่าว นำเงินมาชำระหนี้ค้างให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งหนี้สูญเป็นเพียงรายการทางบัญชี จึงให้กลับรายการที่ได้บันทึกไว้เดิม เมื่อครั้งตัดจำหน่ายหนี้สูญก่อนแล้วจึงบันทึกการรับชำระหนี้ตามปกติต่อไป

ภาพที่ ๓ หนี้สูญรับคืน

ส่วนที่ ๓ การบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑. การบันทึกบัญชีตามหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

๑.๑ วิธีการคำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดหนี้จากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แยกหนี้ตามระยะเวลาหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีนำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น ซึ่งในแต่ละงวดบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องประมาณการการจำหน่ายลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้

๑.๒ วิธีการพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ละราย และรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ ตามจำนวนหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน

๑.๓ การบันทึกการปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ดังนี้

โดย กรณีที่ ๑ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไม่มีบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต

หนี้สงสัยจะสูญ = ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อนี้

สงสัยจะสูญ

กรณีที่ ๒ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต เนื่องจากการคำนวณหายอดหนี้สงสัยจะสูญต้องคำนึงถึงยอดคงเหลือของบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่ในบัญชี โดยเมื่อคำนวณได้แล้วต้องพิจารณาว่าบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญมียอดคงเหลืออยู่เดิมเท่าไร ก็ให้บันทึกเพิ่มเติมเฉพาะผลต่างที่คำนวณได้เท่านั้น ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญ = (ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) - ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต

กรณีที่ ๓ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิตสูงกว่าผลการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีที่คำนวณได้ กล่าวคือ หนี้สงสัยจะสูญ (ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ) ต่ำกว่า บัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต (ไม่ต้องบันทึกบัญชียอดที่เปลี่ยนแปลง) เนื่องจากบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ปรากฏอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีมูลค่ามากกว่าอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของยอดหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีอยู่แล้ว

เว้นแต่ กรณีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสูงกว่ายอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐๑ เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ ข้อ ๑๑ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ กล่าวคือ “ในกรณีที่หนี้สงสัยจะสูญคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ในบางครั้ง อาจจะพบว่าหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้น้อยกว่าจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งอยู่ในบัญชีแล้ว ทั้งนี้อาจจะเพราะจำนวนลูกหนี้ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับรอบระยะเวลาบัญชีปีก่อน หรือได้รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะสูญ ซึ่งเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนหนี้สงสัยจะสูญทั้งหมด ดังนั้นจึงควรปรับปรุงจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้คงเหลือเท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ เพราะมิฉะนั้นแล้วจะทำให้มูลค่าของลูกหนี้แสดงไว้ต่ำเกินไป...” ซึ่งในกรณีนี้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เสนอให้มีการลดยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญลง และให้แสดงจำนวนที่เกินความต้องการเป็นรายการเครดิตในหัวข้อค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

๑.๔ การบันทึกบัญชีหนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ บันทึกบัญชีโดย

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	xx	(เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
เครดิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	xx	(เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้)
(ปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ)		

๑.๕ การแสดงรายการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้โดยนำไปหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้แสดงบัญชีลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินได้จริง

การคำนวณหายอดลูกหนี้สุทธิ

ลูกหนี้.....	xx
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	xx
ลูกหนี้..... สุทธิ	xx

๒. การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ กำหนดให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญได้เมื่อได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้ และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว ให้ตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยการบันทึกบัญชีหนี้สูญ และลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน และให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒.๑ กรณีที่ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้เท่ากับจำนวนลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้วและให้หน่วยงานแสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ บันทึกบัญชี โดย

เดบิต หนี้สูญ	xx	(เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
เครดิต ลูกหนี้.....	xx	(ลดยอดบัญชีลูกหนี้ฯ)
(บันทึกตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ)		

๒.๒ กรณีตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกันและให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ บันทึกบัญชี โดย

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกตัดหนี้สูญและลดยอดลูกหนี้

เดบิต หนี้สูญ	xx	(เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
เครดิต ลูกหนี้.....	xx	(ลดยอดบัญชีลูกหนี้ฯ)
(บันทึกตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ)		

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกลดยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ

เดบิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	xx
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ	xx
(บันทึกตัดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)	

๓. หนี้สูญได้รับคืน หลังจากที่ได้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้บันทึกการตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญแล้ว ต่อมาปรากฏว่าลูกหนี้ดังกล่าว นำเงินมาชำระหนี้ค้างให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในกรณีนี้หนี้สูญเป็นเพียงรายการทางบัญชี ให้กลับรายการที่ได้บันทึกไว้ เมื่อครั้งตัดจำหน่ายหนี้สูญก่อนจึงบันทึกการรับชำระหนี้ปกติ บันทึกบัญชี ดังนี้

๓.๑ กรณีที่ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และได้บันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้ไปแล้ว ต้องบันทึกบัญชี ๒ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ โดย

เดบิต ลูกหนี้.....

xx

เครดิต รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม xx (ตัดจำหน่ายหนี้สูญระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปีก่อน)

หรือ เครดิต หนี้สูญได้รับคืน

xx

(ตัดจำหน่ายหนี้สูญระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปีปัจจุบัน)

(บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้)

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกการรับชำระหนี้ โดย

เดบิต เงินสด

xx

เครดิต ลูกหนี้.....

xx

(บันทึกการรับชำระหนี้)

๓.๒ กรณีที่ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้องบันทึกบัญชี ๒ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ โดย

เดบิต ลูกหนี้.....

xx

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

xx

(บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้)

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกการรับชำระหนี้ โดย

เดบิต เงินสด

xx

เครดิต ลูกหนี้.....

xx

(บันทึกการรับชำระหนี้)

ส่วนที่ ๔ ตัวอย่าง การบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑. การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๑.๑ ประมวลผลหนี้ค้างชำระประจำปีจากโปรแกรมระบบข้อมูลของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๒ นำข้อมูลหนี้ค้างชำระมาดำเนินการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้รับอนุมัติ

๑.๒.๑ ดำเนินการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๑ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดหนี้จากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แยกหนี้ตามระยะเวลาหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีนั้น

๑.๒.๒ ดำเนินการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๒ โดยพิจารณาลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ละราย และรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

(๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล

๑.๒.๓ รวบรวมข้อมูลการประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ทั้ง ๒ เกณฑ์ เพื่อนำมาบันทึกบัญชีตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ตารางที่ ๑ ตัวอย่างสรุปการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๑ และเกณฑ์ที่ ๒

ลำดับ	รหัส ประเภทโครงการ	อัตรา ค่าเผื่อ หนี้ สงสัย จะสูญ	หนี้ค้างชำระ		
			ราย	จำนวนหนี้ค้าง ชำระ	จำนวนค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญ
	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๑		๔๐๘	๑๓,๙๙๐,๔๒๔.๒๕	๒,๖๑๕,๗๖๔.๒๘
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑	๓๓๐	๑๐,๑๗๒,๘๑๕.๑๕	๑๐๑,๗๒๘.๑๖
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๑๐	๙	๒๓๗,๐๕๕.๓๘	๒๓,๗๐๕.๕๔
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๒๕	๑๔	๗๐๘,๘๙๕.๙๑	๑๗๗,๒๒๓.๙๘
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๕๐	๒๓	๙๙๑,๗๒๗.๖๐	๔๙๕,๘๖๓.๘๐
๕	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๗๕	๒	๑๓๒,๖๐๐.๐๐	๙๙,๔๕๐.๐๐
๖	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๙๐	๙	๒๙๕,๓๗๔.๐๕	๒๖๕,๘๓๖.๖๔
๗	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๑๐๐	๒๑	๑,๔๕๑,๙๕๖.๑๖	๑,๔๕๑,๙๕๖.๑๖
	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามเกณฑ์ที่ ๒	๑๐๐	๒๕๘	๒๔,๒๘๘,๖๕๔.๖๑	๒๔,๒๘๘,๖๕๔.๖๑
๘	กลุ่มโครงการกองทุนที่ดินที่รับโอนจาก ธ.ก.ส.	๑๐๐	๒	๑๘๙,๓๖๒.๘๗	๑๘๙,๓๖๒.๘๗
๙	กลุ่มสินเชื่อที่อยู่ระหว่างรอจำหน่ายหนี้สูญ	๑๐๐	๒๗	๘๖๕,๑๑๑.๔๘	๘๖๕,๑๑๑.๔๘
๑๐	ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล (เฉพาะเงินต้น)	๑๐๐	๒๒๙	๒๓,๒๓๔,๑๘๐.๒๖	๒๓,๒๓๔,๑๘๐.๒๖
รวมหนี้ค้างชำระทั้งสิ้น			๖๖๖	๓๘,๒๗๙,๐๗๘.๘๖	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙

หมายเหตุ : การคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล จะคำนวณเฉพาะเงินต้น เนื่องจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล - ดอกเบี้ยได้คิดคำนวณจากยอดดอกเบี้ยค้างชำระและค่าปรับของยอดเงินต้น ค้างชำระแล้ว ซึ่งเป็นรายได้ที่คำนวณจากยอดหนี้ค้างชำระก่อนฟ้องศาลจึงไม่นำมาเป็นฐานในการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๑.๓ การบันทึกรายการปรับปรุง หนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ดังนี้

๑.๓.๑ กรณีที่ ๑ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ไม่มีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต หนี้สงสัยจะสูญ = ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อหนี้

สงสัยจะสูญ

ตัวอย่างเช่น ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ มีข้อมูลสรุปการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังตารางข้างต้น ซึ่ง ส.ป.ก.จังหวัด ยังไม่มีการบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญด้านเครดิต จะบันทึกบัญชี ในใบโอนโดย

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙	(เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙	(เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้)
(ปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑)		

๑.๓.๒ กรณีที่ ๒ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิตเนื่องจากการคำนวณหายอดหนี้สงสัยจะสูญต้องคำนึงถึงยอดคงเหลือของบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่มีอยู่ในบัญชี โดยเมื่อคำนวณได้แล้วต้องพิจารณาว่าบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมียอดคงเหลืออยู่เต็มเท่าไร ก็ให้บันทึกเพิ่มเฉพาะผลต่างที่คำนวณได้เท่านั้น ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญ = (ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต

ตัวอย่างเช่น ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ มีข้อมูลสรุปการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน ๒๗,๑๘๘,๘๑๘.๘๒ บาท และมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญด้านเครดิตของปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙ บาท จะคำนวณเพื่อบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้	๒๗,๑๘๘,๘๑๘.๘๒ บาท
หัก ยอดคงเหลือในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙ บาท
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ต้องตั้งเพิ่มในปี	<u>๒๘๔,๓๙๙.๙๓</u> บาท

จะบันทึกปรับปรุงบัญชีเฉพาะส่วนต่างที่คำนวณเพิ่มขึ้นจากปีก่อนในใบโอนโดย

เดบิต หนี้สงสัยจะสูญ	๒๘๔,๓๙๙.๙๓	(เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	๒๘๔,๓๙๙.๙๓	(เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้)
(ปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒)		

๑.๓.๓ กรณีที่ ๓ กองทุนการปฏิรูปที่ดินมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต สูงกว่าผลการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีที่คำนวณได้ กล่าวคือ หนี้สงสัยจะสูญ (ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี x อัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) ต่ำกว่า บัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมาต้นงวดด้านเครดิต (ไม่ต้องบันทึกบัญชียอดที่เปลี่ยนแปลง) เนื่องจากบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีมูลค่ามากกว่าอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ยอดหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีอยู่แล้ว

เว้นแต่ กรณีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสูงกว่ายอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐๑ เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ ข้อ ๑๑ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินความต้องการ กล่าวว่า “ในกรณีที่หนี้สงสัยจะสูญคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ ในบางครั้ง อาจจะพบว่าหนี้สงสัยจะสูญ ที่คำนวณได้น้อยกว่าจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งอยู่ในบัญชีแล้ว ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะจำนวนลูกหนี้ ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับรอบระยะเวลาบัญชีปีก่อน หรือได้รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่คาดว่าจะสูญ ซึ่งเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับจำนวนหนี้สงสัยจะสูญทั้งหมด ดังนั้นจึงควรปรับปรุงจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญให้คงเหลือ เท่ากับจำนวนที่ประมาณได้ เพราะมิฉะนั้นแล้วจะทำให้มูลค่าของลูกหนี้แสดงไว้ต่ำเกินไป...” ซึ่งในกรณีนี้ มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้เสนอให้มีการลดยอดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลง และให้แสดงจำนวนที่เกินความต้องการเป็นรายการเครดิตในหัวข้อค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ตัวอย่างเช่น ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ มีข้อมูลสรุปการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน ๒๖,๑๘๘,๘๑๘.๘๒ บาท และมีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญด้านเครดิตของปีงบประมาณ ๒๕๖๑ จำนวน ๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙ บาท จะคำนวณเพื่อบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้	๒๖,๑๘๘,๘๑๘.๘๒ บาท
หัก ยอดคงเหลือในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙ บาท
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ต้องปรับปรุงในปี	<u>(๗๑๕,๖๐๐.๐๗) บาท</u>

ซึ่งในกรณีนี้ไม่ต้องบันทึกบัญชียอดเปลี่ยนแปลง ตามวิธีกรณีที่ ๓

เว้นแต่ กรณีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสูงกว่ายอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตัวอย่างเช่น ยอดหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ๑๕,๑๘๖,๙๘๙.๘๒ บาท มียอดบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญยกมา ๑๕,๙๘๕,๗๘๖.๘๙ บาท รวมเป็นยอดหนี้ค้างชำระสุทธิ (๗๙๘,๗๙๗.๐๗) บาท จะคำนวณ เพื่อบันทึกบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้ดังนี้

หนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้	๑๓,๖๖๘,๒๙๐.๘๔ บาท
หัก ยอดคงเหลือในบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	๑๕,๙๘๕,๗๘๖.๘๙ บาท
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ต้องปรับปรุงในปี	<u>(๒,๓๑๗,๔๙๖.๐๕) บาท</u>

กองทุนการปฏิรูปที่ดินจะบันทึกปรับปรุงบัญชีปรับลดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเฉพาะส่วนต่าง ที่คำนวณลดลงจากปีก่อนอย่างมีนัยสำคัญ ในใบโอนโดย

เดบิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ๒,๓๑๗,๔๙๖.๐๕ (เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้)
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ ๒,๓๑๗,๔๙๖.๐๕ (เป็นบัญชีปรับลดค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน)
(ปรับปรุงบัญชีหนี้สงสัยจะสูญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒)

๑.๔ การแสดงรายการในรายงานการเงิน

๑.๔.๑ การแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน

ค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ เป็นบัญชีปรับมูลค่าลูกหนี้โดยนำไปหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้แสดงบัญชีลูกหนี้ที่คาดว่าจะเก็บเงินได้จริงตัวอย่างการแสดงรายการดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ และ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	๒๕๖๒	๒๕๖๑
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
.....			
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะสั้น (สุทธิ)	๕	๑๔,๓๓๙,๑๗๔.๘๓	๑๕,๗๕๙,๘๖๖.๖๔
ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล (สุทธิ)	๙	๔,๙๕๗,๘๗๕.๔๘	๔,๙๐๘,๗๘๗.๖๐
.....			
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะยาว (สุทธิ)	๕	๒,๐๕๕,๔๒๐.๐๐	๒,๑๑๐,๘๔๐.๐๐

๑.๔.๒ การแสดงรายการในงบแสดงผลการดำเนินงาน

หนี้สงสัยจะสูญ รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผ่อนหนี้สงสัยจะสูญ แสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานภายใต้รายการค่าใช้จ่ายตัวอย่างการแสดงรายการดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

งบแสดงผลการดำเนินงาน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ และ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	๒๕๖๒	๒๕๖๑
รายได้			
.....			
ค่าใช้จ่าย			
.....			
หนี้สงสัยจะสูญ	๕,๙	๒๘๔,๓๙๙.๙๓	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙

กรณีหนี้สงสัยจะสูญมียอดเครดิต จะแสดงในงบแสดงผลการดำเนินงาน ภายใต้รายการ
ค่าใช้จ่ายตัวอย่างการแสดงรายการดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
งบแสดงผลการดำเนินงาน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ และ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	๒๕๖๒	๒๕๖๑
รายได้			
.....			
ค่าใช้จ่าย			
.....			
หนี้สงสัยจะสูญ	๕,๙	(๒,๓๑๗,๔๙๖.๐๕)	๒๖,๙๐๔,๔๑๘.๘๙

๑.๔.๓ การแสดงรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน แสดงรายการดังนี้

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

หมายเหตุ ๑ ข้อมูลทั่วไป

หมายเหตุ ๒ เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

หมายเหตุ ๓ สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

หมายเหตุ ๓ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

หมายเหตุ ๕ ลูกหนี้เงินกู้

ลูกหนี้เงินกู้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ และ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๑๖,๓๙๔,๕๔๔.๘๔ บาท และจำนวน ๑๗,๘๗๐,๗๐๖.๖๕ บาท ประกอบด้วย

		๒๕๖๒	๒๕๖๑
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะสั้น :-			
- สัญญากู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปี		๔,๓๓๕,๐๙๗.๐๐	๓,๗๙๙,๔๓๕.๘๖
- ส่วนของสัญญาเงินกู้ระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายใน ๑ ปี		๑๓,๗๒๖,๓๗๔.๖๐	๑๕,๖๓๐,๖๖๙.๔๑
รวมลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นทั้งสิ้น		๑๘,๐๖๑,๔๗๑.๖๐	๑๙,๔๓๐,๑๐๕.๒๗
อัตราที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย (ร้อยละ)			
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย	การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย (ร้อยละ)	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย (บาท)	ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย (บาท)
- หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑	๑๑๑,๙๐๐.๙๗	๑๐๑,๗๒๘.๑๖
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๑๐	๒๖,๐๗๖.๐๙	๒๓,๗๐๕.๕๔
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๒๕	๑๗๘,๙๙๖.๒๒	๑๗๗,๒๒๓.๙๘
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๕๐	๕๐๐,๘๒๒.๔๔	๔๙๕,๘๖๓.๘๐
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๗๕	๑๐๔,๔๒๒.๕๐	๙๙,๔๕๐.๐๐
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๙๐	๒๗๙,๑๒๘.๔๘	๒๖๕,๘๓๖.๖๔
- หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๑๐๐	๑,๔๖๖,๔๗๔.๗๒	๑,๔๕๑,๙๕๖.๑๖
- กลุ่มลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างขอจำหน่ายหนี้สูญ	๑๐๐	๑,๐๕๔,๔๗๔.๓๕	๓,๗๒๒,๒๙๖.๗๗
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะสั้น (สุทธิ)		๑๔,๓๓๙,๑๗๔.๘๓	๑๕,๗๕๙,๘๖๖.๖๔
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะยาว :-			
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะยาว		๑๕,๗๘๑,๗๙๔.๖๐	๑๗,๗๔๑,๕๐๙.๔๑
หัก ส่วนที่จะครบกำหนดชำระภายใน ๑ ปี		๑๓,๗๒๖,๓๗๔.๖๐	๑๕,๖๓๐,๖๖๙.๔๑
		๒,๐๕๕,๔๒๐.๐๐	๒,๑๑๐,๘๔๐.๐๐
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย		-	-
ลูกหนี้เงินกู้ - ระยะยาว (สุทธิ)		๒,๐๕๕,๔๒๐.๐๐	๒,๑๑๐,๘๔๐.๐๐
รวมลูกหนี้เงินกู้คงเหลือตามบัญชี		๑๖,๓๙๔,๕๙๔.๘๓	๑๗,๘๗๐,๗๐๖.๖๔
หมายเหตุ ๙ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล			
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล - เงินต้น		๒๓,๔๖๖,๕๒๒.๐๖	๒๓,๒๓๔,๑๘๐.๒๖
ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล - ดอกเบี้ย		๔,๙๕๗,๘๗๕.๔๘	๔,๙๐๘,๗๘๗.๖๐
		๒๘,๔๒๔,๓๙๗.๕๔	๒๘,๑๔๒,๙๖๗.๘๖
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย	๑๐๐	๒๓,๔๖๖,๕๒๒.๐๖	๒๓,๒๓๔,๑๘๐.๒๖
รวมลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล		๔,๙๕๗,๘๗๕.๔๘	๔,๙๐๘,๗๘๗.๖๐

๒. การตัดจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้

กำหนดให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญได้เมื่อได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้ และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้วให้ตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยการบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกันและให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒.๑ กรณีที่ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้เท่ากับจำนวนลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้วและให้หน่วยงานแสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ตัวอย่างเช่น ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับอนุมัติให้ตัดจำหน่ายหนี้สูญของลูกหนี้ ๑ ราย ซึ่งยังไม่เคยบันทึกบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มียอดคงค้าง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ เป็นเงินต้นเงินกู้ จำนวน ๔๙,๙๙๗.๒๖ บาท ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ จำนวน ๕,๒๕๙.๙๖ บาท บันทึกบัญชีในใบโอน โดย

เดบิต หนี้สูญ	๔๙,๙๙๗.๒๖
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	๕,๒๕๙.๙๖
เครดิต ลูกหนี้เงินกู้	๔๙,๙๙๗.๒๖
ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ	๕,๒๕๙.๙๖
(บันทึกตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน และลดยอดบัญชีลูกหนี้)	

๒.๒ กรณีตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกันและให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ตัวอย่างเช่น ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับอนุมัติให้ตัดจำหน่ายหนี้สูญของลูกหนี้ ๑ ราย ซึ่งยังไม่เคยบันทึกบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มียอดคงค้าง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ เป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล (เงินต้น) จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล (ดอกเบี้ยและค่าปรับ) จำนวน ๒๕,๐๑๓.๗๐ บาท ดอกเบี้ยเงินกู้ตามคำพิพากษศาลค้างรับ จำนวน ๘๐,๐๘๒.๒๐ บาท บันทึกบัญชีในใบโอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกตัดหนี้สูญและลดยอดลูกหนี้	
เดบิต หนี้สูญ	๑๒๕,๐๑๓.๗๐
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	๘๐,๐๘๒.๒๐
เครดิต ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล	๑๒๕,๐๑๓.๗๐
ดอกเบี้ยเงินกู้ค้างรับ	๘๐,๐๘๒.๒๐
(บันทึกตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ เป็นค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบัน และลดยอดบัญชีลูกหนี้)	

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกลดยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญ	
เดบิต ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐
เครดิต หนี้สงสัยจะสูญ	๑๐๐,๐๐๐.๐๐
(บันทึกตัดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ)	

๓. หนี้สูญรับคืน

ภายหลังจากที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้บันทึกการตัดบัญชีลูกหนี้เป็นหนี้สูญแล้ว ต่อมาปรากฏว่าลูกหนี้ดังกล่าว นำเงินมาชำระหนี้ค้างให้กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในกรณีนี้หนี้สูญเป็นเพียงรายการทางบัญชีให้กลับรายการที่ได้บันทึกไว้ เมื่อครั้งตัดจำหน่ายหนี้สูญก่อนจึงบันทึกการรับชำระหนี้ปกติ บันทึกบัญชี ดังนี้

๓.๑ กรณีที่ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและได้บันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้ไปแล้ว

ตัวอย่างเช่น ณ วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๒ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับชำระเงินจากลูกหนี้ที่ได้อนุมัติให้ตัดจำหน่ายหนี้สูญของลูกหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท บันทึกบัญชีในใบโอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ โดย

เดบิต ลูกหนี้เงินกู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม ๒๐,๐๐๐.๐๐

(บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ที่ตัดจำหน่ายหนี้สูญระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีก่อน)

หรือตัดหนี้สูญ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้รับชำระเงินวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

เดบิต ลูกหนี้เงินกู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต หนี้สูญได้รับคืน ๒๐,๐๐๐.๐๐

(บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ที่ตัดจำหน่ายหนี้สูญระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน)

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกการรับชำระหนี้ โดย

เดบิต เงินสด ๒๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต ลูกหนี้เงินกู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐๐

(บันทึกการรับชำระหนี้)

๓.๒ กรณีที่ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากตัวอย่างข้อ ๓.๑ สามารถบันทึกบัญชี ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้ โดย

เดบิต ลูกหนี้เงินกู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ๒๐,๐๐๐.๐๐

(บันทึกกลับรายการจำหน่ายบัญชีลูกหนี้)

ขั้นตอนที่ ๒ บันทึกการรับชำระหนี้ โดย

เดบิต เงินสด ๒๐,๐๐๐.๐๐

เครดิต ลูกหนี้เงินกู้ ๒๐,๐๐๐.๐๐

(บันทึกการรับชำระหนี้)

.....

บรรณานุกรม

- สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ. ๒๕๔๖. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒.
กรุงเทพมหานคร : กรมบัญชีกลาง.
- สภาวิชาชีพ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ๒๕๔๙. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ ๑๐๑ เรื่อง หนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ.
กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. ๒๕๕๐. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้
จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.
๒๕๕๐. กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงการคลัง. ๒๕๕๘. พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักบริหารกองทุน. ๒๕๕๙. ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การบริหารทุนหมุนเวียน
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุนหรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

- (๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

- (๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

- (๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานภายในของ ส.ป.ก. และส่วนราชการตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มอบหมาย

“ส.ป.ก.จังหวัด” หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

“เงินกองทุน” หมายความว่า เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“โครงการ” หมายความว่า โครงการที่จัดทำขึ้นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อเสนอขออนุมัติใช้จ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“โครงการที่ได้รับอนุมัติ” หมายความว่า โครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขานุการ ส.ป.ก. มอบหมาย

หมวด ๒

การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษา การบัญชี และการตรวจสอบเงินกองทุน

ข้อ ๑ ให้ ส.ป.ก. เปิดบัญชีเงินทุนหมุนเวียนขึ้นบัญชีหนึ่ง ไว้ที่กระทรวงการคลังเรียกว่า “บัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม”

บรรดาเงิน ที่ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด ได้รับตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ยกเว้นเงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดินเพื่อการบริหารงานตามปกติ ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินกองทุนที่กระทรวงการคลัง โดยไม่หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ ๘ การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ ตามระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)

การเบิกเงินกองทุน ให้เบิกเพื่อใช้ในการกิจการตามแผนงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติ หรือตามที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้เบิกจ่ายได้นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติ

ให้ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก.จังหวัดขอเบิกเงิน โดยระบุวัตถุประสงค์ที่จะนำเงินนั้นไปจ่ายด้วย

ให้ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก. จังหวัด มีเงินทศรองจ่ายเป็นจำนวนเงินตามที่ตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยฝากไว้ที่ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ภายในวงเงินและเงื่อนไขที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการเป็นผู้เบิกเงินกองทุน และมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายเช่นเดียวกับการเบิกเงินงบประมาณรายจ่ายของทางราชการ

ข้อ ๑๐ การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การฝากเงิน การนำเงินส่งคลัง รวมทั้งการพัสดุ ให้ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการว่าด้วยการนั้นโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ หลักฐานการจ่ายเงิน ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเบิกเงินกับกรมบัญชีกลาง หรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทำการตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๑๒ ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีและรายงานการเงินของเงินกองทุน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ส่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ภายใน ๕๐ วัน นับจากสิ้นปีงบประมาณ

หลักการและนโยบายบัญชี

สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

ฉบับที่ 2

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กลุ่มมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

มกราคม 2546

ลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน โดยแสดงรายละเอียดของลูกหนี้เงินยืมแต่ละประเภทไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลูกหนี้ภาษีของแผ่นดิน

- 6.15 ลูกหนี้ภาษีของแผ่นดิน หมายถึง จำนวนเงินรายได้แผ่นดินประเภทภาษีที่ผู้เสียภาษีค้างชำระแก่หน่วยงานที่จัดเก็บภาษี มีลักษณะเป็นลูกหนี้ที่เกิดจากรายการที่ไม่ต่างตอบแทนหรือไม่มีการแลกเปลี่ยน เนื่องจากเป็นการใช้อำนาจอรัฐในการจัดเก็บภาษีจากประชาชน หน่วยงานจะบันทึกรับรู้ลูกหนี้ภาษีของแผ่นดินเมื่อผู้เสียภาษียื่นแบบฟอร์มในการชำระภาษีต่อหน่วยงานที่จัดเก็บ และตกลงกันที่จะจ่ายภาษีเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนแล้ว แต่ยังไม่ได้ชำระเงินทันทีในขณะนั้น โดยผู้เสียภาษีขอผ่อนชำระเป็นงวดๆ หน่วยงานที่จัดเก็บภาษีจะรับรู้ลูกหนี้ภาษีของแผ่นดินตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยอาจตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ภาษีของแผ่นดินส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในย่อหน้าที่ 9.6 และให้แสดงรายการลูกหนี้ภาษีของแผ่นดินด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีในรายการลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน และเปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากลูกหนี้ภาษีของแผ่นดินไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

เงินให้กู้

- 6.16 เงินให้กู้ หมายถึง เงินที่หน่วยงานให้บุคคลภายนอกกู้ยืม โดยมีสัญญาการกู้ยืมเป็นหลักฐาน อาจมีการคดดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ เงินให้กู้ อาจแบ่งเป็นเงินให้กู้ระยะสั้นและเงินให้กู้ระยะยาวที่มีกำหนดการชำระคืนเกิน 1 ปี หน่วยงานจะรับรู้เงินให้กู้เมื่อได้จ่ายเงินให้กู้แก่บุคคลอื่น และตั้งบัญชีค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับเงินให้กู้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในย่อหน้าที่ 9.6 และให้แสดงรายการเงินให้กู้ด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบแสดงฐานะการเงินของหน่วยงาน และให้เปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากเงินให้กู้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

รายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ

- 6.17 รายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ หมายถึง รายได้จากเงินงบประมาณที่เกิดขึ้นแล้วแต่หน่วยงานยังไม่ได้รับเงิน ให้หน่วยงานบันทึกรายได้จากเงินงบประมาณค้างรับ ณ วันที่จัดทำรายงาน หรือ ณ วันสิ้นปีงบประมาณ ด้วยจำนวนหนี้สินที่บันทึกบัญชีตามเกณฑ์

หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

หนี้สงสัยจะสูญ

- 9.6 หนี้สงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ หน่วยงานจะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้แสดงรายการหนี้สงสัยจะสูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

- 9.6.1 หน่วยงานจะเลือกใช้วิธีใดในการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ ให้พิจารณาจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับจำนวนลูกหนี้ที่เก็บไม่ได้ การประมาณหนี้สงสัยจะสูญ มีวิธีดังนี้
- (1) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยคำนวณเป็นร้อยละของรายได้จากการขายสินค้าและบริการของหน่วยงาน หน่วยงานสามารถเลือกประมาณจากรายได้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมด หรือจากรายได้จากการขายสินค้าและบริการเฉพาะส่วนที่เป็นการขายเชื่อ
 - (2) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ หน่วยงานสามารถเลือกประมาณจากยอดลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการทั้งหมด หรือจากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่ค้างชำระ
 - (3) ประมาณหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการแต่ละราย และรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

หนี้สูญ

- 9.7 หน่วยงานสามารถตัดจำหน่ายหนี้สูญได้ เมื่อได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว ให้ตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการ โดยการบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน และให้หน่วยงานแสดงหนี้สูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินของหน่วยงาน

ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลง

- 9.8 มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลืออาจลดลงต่ำกว่าราคาทุนของสินค้าคงเหลือเนื่องจากความเสียหาย ล้าสมัยหรือราคาขายลดลง มูลค่าที่ลดลงของสินค้าคงเหลือ

คำสั่งสำนักบริหารกองทุน

ที่ ๗ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้

ตามข้อสังเกตของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จากการตรวจสอบงบการเงินกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ สตง. ได้เสนอข้อสังเกตพร้อมกับข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ว่ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินกู้ทุกประเภทที่คาดว่าจะ ไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ จึงเห็นควรให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะ เรียกเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ สามารถแสดงมูลค่าหนี้ที่แท้จริงของสินทรัพย์ในงบการเงินกองทุนการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักบริหารกองทุน (สบท.) ได้พิจารณาเห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อ นี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้สอดคล้องกับระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อันอาจมีผลกระทบต่อปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และให้ปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน สบท. จึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อ นี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน	ประธานคณะทำงาน
๒. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินและผลประโยชน์กองทุน	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๓. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการและแผนงานกองทุน	คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบบัญชีกองทุน	คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาทุนหมุนเวียน	คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารสินเชื่อ	คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการกลุ่มระบบข้อมูลกองทุน	คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการกลุ่มที่ดินและผลประโยชน์	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผลกองทุน	คณะทำงาน
๑๑. ผู้อำนวยการกลุ่มการเงินและบัญชีกองทุน	คณะทำงาน

/๑๒. นางสาวรจนา...

๑๒. นางสาวจนา ชูวงศ์	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๓. นางสาวจุฑารัตน์ สอาดกิตินันท์	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวณัฏฐ์นรี ใจเอื้อ	นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๔. นายเฉลิมชัย สิทธิสมาน	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวประภัสสร สุขก้อง	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ	คณะทำงาน และเลขานุการ
๑๖. นางธัญนันท์ ล้วนอำนวยโชค	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะทำงานปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

๑. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเพื่อ
หนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
๒. พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเพื่อ
หนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้
๓. กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้
๔. จัดทำแนวทาง/ขั้นตอน/คู่มือการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับ
ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และเผยแพร่คู่มือการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ
สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ให้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรที่เกี่ยวข้อง
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

(นางสาวอมราพัทธ์ เวชเตง)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน

กลุ่มการเงินและบัญชีกองทุน
รับที่ 1808
รับที่ - ๗ พ.ย. ๒๕๖๐

สำนักบริหารกองทุน
รับที่ 3788
รับที่ - ๗ พ.ย. ๒๕๖๐
เวลา 11.004

24 176
- 7 พ.ย. 2560

ที่ กค ๐๔๐๖.๔/๔๗๒๖

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องของ
กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๗/๗๘๔๘ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) แจ้งว่า สำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ของกองทุนการปฏิรูป
ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและมีข้อเสนอแนะให้ ส.ป.ก. กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับ
ลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์
ในงบการเงิน ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
ของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์
การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และได้กำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะ
จะเรียกเก็บเงินไม่ได้ รวมทั้งวิธีการบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้กรมบัญชีกลางพิจารณาลักษณะ
การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และวิธีการบันทึกบัญชีของ
กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อกำหนดเป็นนโยบายทางบัญชีของกองทุนฯ ใช้ถือปฏิบัติต่อไป
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ส.ป.ก. กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อ
หนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนฯ ดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำ
บัญชีภาครัฐและเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และ
การเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่โดยที่พระราชบัญญัติการบริหาร
ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งกองทุนฯ จัดตั้งขึ้นตาม
พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับ
กองทุนฯ ดังนั้น จึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ
โดยนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อ
หนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนฯ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานของ
กองทุนฯ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ส.ป.ก. จึงควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ ฯ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกียรติณรงค์ วงศ์น้อย)

ที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กองกำกับและพัฒนาระบบเงินนอกงบประมาณ

รักษาการในตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๓๗

ปฏิบัติราชการแทน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๓๕

ที่ กษ ๑๒๐๗/๕๕๖๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง วิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ
๒. ตัวอย่างการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ คือ เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ และเกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายละเอียดลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ได้มีมติอนุมัติหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. จึงขอแจ้งวิธีปฏิบัติในการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เป็นต้นไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พันจ่าเอก

(ประเสริฐ มาลัย)

รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักบริหารกองทุน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๐๐๔ ต่อ ๑๓๓๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : financeadmin@alro.go.th

รายงานการประชุม
คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑

วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสุทธิพร จีระพันธุ์ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

อนุกรรมการผู้มาประชุม

๑.	พันจ่าเอกประเสริฐ มาลัย	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นางสาวณัฐมน จินตรักษ์	ผู้แทนสำนักงานประมาณ	อนุกรรมการ
๓.	นายนิติ ช่างกัญญา	ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๔.	นายวิรัช รมณีย์	ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	อนุกรรมการ
๕.	นายสมโภชน์ กริบกระโทก	ผู้แทนกรมประมง	อนุกรรมการ
๖.	นายวิวัฒน์ ไชยชะอุ่ม	ผู้แทนกรมปศุสัตว์	อนุกรรมการ
๗.	นายณรงค์ศักดิ์ ฐิติเพิ่มพงค์	ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
๘.	นางพิสมัย จันทน์มัญญา	ผู้แทนกรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๙.	นายกิตติพันธ์ จันทาศรี	ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	อนุกรรมการ
๑๐.	นายภาณุวัฒน์ ณ นครพนม	ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวจิราทิพย์ โรจน์อุ้นวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.	อนุกรรมการ และเลขานุการ
๑๒.	นางวิไลภัสสา สาริพันธ์	นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการพิเศษ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑.	นายสุรจิตต์ อินทรชิต	ติตราชการ
๒.	ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	ติตราชการ
๓.	ผู้แทนกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ติตราชการ

ผู้แทน สกป.ชุมพลบุรี จำกัด (นายถาวร ฤทธิธรรม) ชี้แจงว่า สินเชื่อแปลงใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาวัสดุทางการเกษตร เป็นการกู้ยืมเงินระยะสั้น นำมาเป็นทุนหมุนเวียนได้ยาก

ประธาน กล่าวโดยสรุปว่า สกป.ชุมพลบุรี จำกัด มีวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ๕ ล้านบาท เพื่อใช้ในการรวบรวมและแปรรูปผลผลิตจำหน่าย และขอให้ปรับปรุงวัตถุประสงค์ของโครงการให้ตรงตามที่ขอกู้ยืมเงิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประสานขอให้ สกป.ชุมพลบุรี จำกัด ปรับปรุงวัตถุประสงค์โครงการตามที่คณะอนุกรรมการฯ ให้ข้อเสนอแนะแล้ว โดยขอเปลี่ยนเป็นโครงการกู้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแก่เกษตรกร เพื่อรวบรวมข้าวเปลือก (ทำการแปรรูปเมล็ดพันธุ์และข้าวสารเพื่อจำหน่าย) รายละเอียดเอกสารโครงการแนบรายงานการประชุม

มติคณะอนุกรรมการ อนุมัติโครงการและใช้จ่ายเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินชุมพลบุรี จำกัด จังหวัดสุรินทร์ กู้ยืมเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินธุรกิจเพื่อรวบรวมข้าวเปลือก (ทำการแปรรูปเมล็ดพันธุ์และข้าวสารเพื่อจำหน่าย) จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าล้านบาทถ้วน) กำหนดชำระคืนภายใน ๓ ปี ปีที่ ๑ ชำระคืนเงินต้น ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ปีที่ ๒ และปีที่ ๓ ชำระคืนเงินต้นปีละ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี หลักประกันเงินกู้ให้ใช้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ทั้งคณะเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้

เรื่องที่ ๓.๔ ขอความเห็นชอบกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เลขานุการคณะอนุกรรมการ ได้นำเสนอที่ประชุม ดังนี้

๑. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ตผ ๐๐๓๑/๓๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ แจ้งผลการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมีข้อสังเกตที่ ๓ ว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินกู้ทุกประเภทที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้และให้ข้อเสนอแนะว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีบันทึก ลับ ที่ กษ ๐๒๑๖/๗๐๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ แจ้งว่า จากการติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ตามข้อเสนอแนะของ สตง. แล้ว ส.ป.ก. ยังไม่ได้ดำเนินการตามข้อสังเกตที่ ๓ จึงขอให้ ส.ป.ก. เร่งรัดกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ รวมถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินการให้ สตง. ทราบโดยตรง พร้อมสำเนาแจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบด้วย

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ โดยคณะทำงานฯ ได้ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ทั้งนี้ ได้มีการศึกษาอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หน่วยงาน	อัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
๑. การเคหะแห่งชาติ	๑. หนี้ค้างชำระเกินกว่า ๖ เดือนแต่ไม่เกิน ๑๒ เดือน อัตราร้อยละ ๕๐ ๒. หนี้ค้างชำระเกินกว่า ๑๒ เดือน อัตราร้อยละ ๑๐๐
๒. กองทุนพัฒนาสหกรณ์	๑. ลูกหนี้ก่อนประกาศ พ.ร.บ. อัตราร้อยละ ๑๐๐ ๒. ลูกหนี้หลังประกาศ พ.ร.บ. กรณีสัญญากำหนดชำระเป็นรายงวด ๒.๑ หนี้คงเหลือค้างชำระครบ ๕ ปี (บันทึก ๒ ปี) อัตราร้อยละ ๕๐ ๒.๒ หนี้คงเหลือค้างชำระครบ ๑๐ ปี อัตราร้อยละ ๑๐๐ ๓. ลูกหนี้ที่เลิกสหกรณ์/หนี้ขาดอายุความ และหนี้ที่คณะกรรมการบริหาร กพส. เห็นชอบดำเนินการตัดหนี้สูญ อัตราร้อยละ ๑๐๐
๓. กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	๑. ลูกหนี้จัดชั้นปกติ (ไม่ค้างชำระ) ร้อยละ ๑ ๒. ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (๑ วัน - ๒๔ เดือน) ร้อยละ ๕๐ ๓. ลูกหนี้จัดชั้นปกติ (มากกว่า ๒๔ เดือน - ๔๘ เดือน) ร้อยละ ๙๔ ๔. ลูกหนี้จัดชั้นปกติ (มากกว่า ๔๘ เดือนขึ้นไป) ร้อยละ ๙๗
๔. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร การยางแห่งประเทศไทย	ลูกหนี้ซึ่งไม่เป็นที่แน่นอนว่าจะเรียกชำระได้หรือค้างชำระเกินกว่า ๑ ปี ขึ้นไปนับจากวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระโดยตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเท่ากับจำนวนลูกหนี้หนี้ แต่ถ้าไม่เกิน ๑ ปี ให้ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจกำหนด
๕. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	๑. หนี้ค้างชำระเกินกว่า ๖ เดือน - ๑ ปี อัตราร้อยละ ๕๐ ๒. หนี้ค้างชำระเกินกว่า ๑ ปี ขึ้นไป อัตราร้อยละ ๑๐๐
๖. ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	๑. สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (๐ - ๑ เดือน) อัตราร้อยละ ๑ ๒. สินทรัพย์จัดกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้างเกิน ๑ - ๓ เดือน) อัตราร้อยละ ๒ ๓. สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้างเกิน ๓ - ๖ เดือน) อัตราร้อยละ ๑๐๐ ๔. สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (ค้างเกิน ๖ - ๑๒ เดือน) อัตราร้อยละ ๑๐๐ ๕. สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้างเกิน ๑๒ เดือนขึ้นไป และลูกหนี้ดำเนินคดี) อัตราร้อยละ ๑๐๐ ๖. สินทรัพย์จัดชั้นสูญ ให้ตัดออกจากบัญชี

หน่วยงาน	อัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
๗. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	พิจารณาจากยอดลูกหนี้ค้างชำระและฐานะทางการเงินของลูกหนี้แต่ละราย ประกอบกับหลักประกันของหนี้ และธนาคารได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ด้วยคุณภาพในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของส่วนต่างระหว่างยอดหนี้ตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้
๘. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)	ใช้หลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของ ธปท. รวมถึงการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากเงินให้สินเชื่อเมื่อลูกหนี้มีปัญหาในการจ่ายชำระคืนเงินต้นและ/หรือดอกเบี้ย โดยใช้การวิเคราะห์สถานะของลูกหนี้ทั้งรายตัวและรายกลุ่ม ความน่าจะเป็นในการผิดนัดชำระของลูกหนี้ ส่วนสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ประสบการณ์ในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ มูลค่าหลักประกันและสถานะเศรษฐกิจ

๒. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้เงินกู้แต่ละรายที่เป็นลูกหนี้ค้างรับ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ แยกตามอายุลูกหนี้ค้างชำระได้ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้	จำนวนราย	จำนวนเงิน
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑๖,๖๗๓	๓๘๕,๒๔๗,๗๓๐.๙๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๑,๘๗๑	๔๖,๖๖๕,๖๘๒.๘๗
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๑,๙๘๔	๕๕,๐๓๗,๒๗๑.๕๘
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๓๘๗	๑๑,๐๒๖,๑๖๐.๙๑
๕	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๓๒๘	๑๐,๙๕๒,๗๗๙.๗๑
๖	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๔๙๔	๑๔,๗๙๙,๘๔๐.๒๒
	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๖๘	๒,๗๔๔,๔๓๗.๖๔
รวม		๒๑,๘๐๕	๕๒๖,๔๗๓,๙๐๓.๘๔

นอกจากนี้ยังมีลูกหนี้รายโครงการที่อยู่ในระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญและลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล ดังนี้

ลำดับที่	โครงการ (จังหวัด/ชื่อ-สกุล)	จำนวนราย/แห่ง	จำนวนเงิน
๑	กองทุนที่ดิน	๑,๙๒๓	๕๕๐,๙๒๑,๗๒๘.๔๖
๒	กลุ่มส่งเสริมการปลูกชาจีน จ.เชียงราย	๑๖๘	๗,๔๓๕,๒๓๒.๗๙
๓	กลุ่มเลี้ยงวัวกลุ่มไล่ไม่้อในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่	๔๑	๑,๙๖๙,๗๖๙.๘๐

ลำดับที่	โครงการ (จังหวัด/ชื่อ-สกุล)	จำนวนราย/แห่ง	จำนวนเงิน
๔	กลุ่มความร่วมมือไตรภาคีส่งเสริมการปลูกผลไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ปลูกพุทราหนามสด) จ.นครสวรรค์	๔๔	๔,๔๔๓,๘๕๗.๖๖
๕	กลุ่มสินเชื่อรายบุคคล	๒,๖๕๖	๙๑,๔๖๐,๖๒๖.๑๕
	รายสถาบันเกษตรกร	๘	๙,๒๓๙,๗๔๑.๕๓
๖	ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล	๕๒๕	๓๙,๕๗๔,๐๐๗.๕๒
รวม		๕,๓๖๕	๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑

๓. ส.ป.ก. ได้นำลูกหนี้ค้างรับดังกล่าว นำมาพิจารณากับข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมด ประกอบกับ อัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

นิยามศัพท์ที่ใช้ในหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

- ลูกหนี้** หมายถึง ลูกหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และอื่นๆ ที่ ส.ป.ก. จัดเก็บเข้าบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ** หมายถึง จำนวนเงินที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้น เพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี
- หนี้สงสัยจะสูญ** หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน
- หนี้สูญ** หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว จึงสามารถตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และหนี้สงสัยจะสูญ เป็นลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่น ในงบแสดงผลการดำเนินงาน ส.ป.ก. เห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ได้เป็น ๒ เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญโดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๕๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๗๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ขึ้นไป	๑๐๐

เกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ละรายและรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

- (๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ
- (๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล

โดยอัตราร้อยละของการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จะดำเนินการทบทวนอัตราร้อยละดังกล่าวเป็นระยะ ๆ และจะต้องมีการตรวจสอบลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้การประมาณจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริง และสามารถแสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงให้มากที่สุด

๔. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๔๘,๓๔๐ ราย เป็นเงิน ๑,๘๑๓,๕๒๔,๘๑๐.๗๕ บาท เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ

จำนวน ๒๑,๑๗๐ ราย เป็นเงิน ๕๘๒,๐๐๕,๙๔๓.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๙ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด และเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระ ๒๗,๑๗๐ ราย เป็นเงิน ๑,๒๓๑,๕๑๘,๘๖๗.๗๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๑ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

หากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ตามหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวทั้ง ๒ เกณฑ์ คิดเป็นค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้เป็นเงิน ๘๑๓,๐๓๑,๔๕๔.๘๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๓ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้ปกติที่ค้างชำระ ๒๑,๘๐๕ ราย เป็นเงิน ๕๒๖,๔๗๓,๙๐๓.๘๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๓ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด เมื่อกำหนดตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นร้อยละตามอายุลูกหนี้ค้างชำระ ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน ๑๐๗,๙๘๖,๔๙๐.๙๒ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

เกณฑ์ที่ ๒ คำนวณโดยพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้น กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีหนี้ที่พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ จำนวน ๕,๓๖๕ ราย เป็นเงิน ๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑ บาท เมื่อกำหนดตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้แล้ว ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นจำนวน ๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๘ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด แบ่งออกเป็น

(๑) ลูกหนี้เงินกู้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญตามโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรด้วยการจำหน่ายหนี้เป็นสูญในกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยวิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัญหาหนี้สินเกษตรกรและสาเหตุของการจำหน่ายหนี้เป็นสูญ แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่มสาเหตุ ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งคาดว่าจะได้รับการพิจารณาให้ตัดเป็นหนี้สูญเป็นจำนวน ๔,๘๔๐ ราย เป็นลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้โครงการต่าง ๆ ได้แก่ ๑) กองทุนที่ดิน ๒) กลุ่มส่งเสริมการปลูกชาจีน จังหวัดเชียงราย ๓) โครงการเลี้ยงวัวกลุ่มไล่ไม่้อในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ๔) กลุ่มความร่วมมือไตรภาคีส่งเสริมการปลูกผลไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ปลูกพุทราณมสด) จังหวัดนครสวรรค์ และ ๕) กลุ่มสินเชื่อรายบุคคลและรายสถาบันเกษตรกร เป็นต้น เป็นหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด ๖๖๕,๔๗๐,๙๕๖.๓๙ บาท ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๐ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล ๕๒๕ ราย เป็นหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด ๓๙,๕๗๔,๐๐๗.๕๒ บาท ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๘ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

๕. ส.ป.ก. ได้นำหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าว และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เสนอกรมบัญชีกลางพิจารณา เพื่อขอกำหนดเป็นนโยบายทางบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ใช้ถือปฏิบัติไปครั้งหนึ่งแล้ว กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค๐๔๐๖.๔/๔๗๔๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งว่า ส.ป.ก. กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนฯ ดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่โดยที่พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังนั้น จึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ โดยนำเสนอ คปก. ในการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ อย่างไรก็ดี เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ส.ป.ก. จึงควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯ ด้วย

กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

ฯลฯ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

๒. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

ข้อ ๔.๖ “หนี้สงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ หน่วยงานจะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้แสดงรายการหนี้สงสัยจะสูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน...”

๓. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑๒ “ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีและรายงานการเงินของกองทุนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด...”

ความเห็นฝ่ายเลขานุการ

ส.ป.ก. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยได้ศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และได้นำอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาประกอบกับข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดและลูกหนี้ค้างรับเพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และได้เสนอให้กรมบัญชีกลางพิจารณาไปครั้งหนึ่งแล้ว กรมบัญชีกลางมีความเห็นว่า การกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ให้ ส.ป.ก. นำเสนอ คปก. กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ก่อน เพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

ประเด็นที่น่าเสนอ

ขอความเห็นชอบกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. นิยามศัพท์ที่ใช้ในหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้

ลูกหนี้ หมายถึง มูลหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และอื่นๆ ที่ ส.ป.ก. จัดเก็บเข้าบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนเงินที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่สร้างขึ้น เพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน

หนี้สูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ติดตามทวงถาม โดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว จึงสามารถตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ โดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๕๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๗๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ขึ้นไป	๑๐๐

เกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละรายและรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

(๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล

โดยอัตราร้อยละของการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีการทบทวนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การประมาณจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริงที่แสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงให้มากที่สุด

(รายละเอียดเอกสารแนบวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สอบถามว่าการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ มีประโยชน์หรือส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินงาน และเกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณทั้ง ๒ เกณฑ์ จำนวนลูกหนี้มีโอกาสจะซ้ำกันหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่า จำนวนลูกหนี้จากทั้ง ๒ เกณฑ์ ไม่ซ้ำซ้อนกัน เนื่องจากเกณฑ์ที่ ๑ จะคำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มของอายุลูกหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ส่วนเกณฑ์ที่ ๒ จะพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวนประกอบด้วย (๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ และ (๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ สอบถามว่า เกณฑ์ที่กำหนดนี้ ใช้ในการคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญทั้ง ๒ เกณฑ์ หรือเลือกใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งในการคำนวณ

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่า ใช้ทั้ง ๒ เกณฑ์ ในการคำนวณตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ผู้แทนกรมประมง ให้ความเห็นว่า เกณฑ์ที่ใช้ในการคำนวณ ยังไม่นับรวมลูกหนี้ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระหนี้ จำนวน ๒๑,๑๗๐ ราย เป็นเงิน ๕๘๒,๐๐๕,๙๔๓ บาท ซึ่งเป็นหนี้ค่อนข้างมาก

ฝ่ายเลขานุการฯ ชี้แจงว่า หากพิจารณาจากตารางกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จะเห็นได้ว่า ลูกหนี้ค้างชำระที่เกิดจากการบริหารของ ส.ป.ก. เป็นเพียงส่วนน้อย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๕ ของจำนวนลูกหนี้ทั้งหมด ลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้กองทุนที่ดิน

ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้ข้อสังเกตว่า การคำนวณลูกหนี้จากเกณฑ์ที่ ๑ ควรมีการบริหารจัดการหนี้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้จำนวนลูกหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น

มติคณะกรรมการ เห็นชอบหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ และให้นำเสนอ คปก. พิจารณานุมัติต่อไป

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลย์กำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายสมบูรณ์	ยินดียังยืน	รองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๔. นายขรัส	บุญนสะ	ที่ปรึกษาด้านความมั่นคง (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
๕. นางดาเรศร์	กิตติโยภาส	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
๖. นางสาวดาวัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายสรรเสริญ	อรรถมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสิทธิวัตร	แสงสิริไพบุลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๐. นางสาวนฤมล	ชมแสง	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๑. นางประนาถ	พิพิธกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๒. นางสาวสุดา	โพธิ์เจริญ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๓. นายณรงค์พล	พัฒนศรี	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบสนับสนุนการสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๑๔. นายบุญญ	ตันติกุล	ผู้อำนวยการกองแผนงาน (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ

กฎหมายกำหนด คือไม่เกิน ๕๐ ไร่ หากเป็นกรณีที่ทำเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ใหญ่จะได้รับการจัดที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ แต่กรณีนี้เกษตรกรได้ถือครองที่ดินเต็มแปลง และได้ขายไปบางส่วน ถ้า ส.ป.ก. จัดที่ดินให้เกษตรกรรายใหม่เข้าทำประโยชน์ อาจจะเป็นการสร้างปัญหาขึ้นใหม่

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่า ประเด็นที่จะต้องพิจารณาในเรื่องนี้ คือ หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นชอบตามมติ คปจ.สงขลาและคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งปกครองฯ คณะกรรมการก็มีมติสั่งให้เกษตรกรสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการได้พิจารณาคำอุทธรณ์ของนายสมศักดิ์ เตชะหนู แล้วเห็นว่า คำอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น จึงเห็นด้วยกับมติของ คปจ.สงขลา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่มีมติให้นายสมศักดิ์ เตชะหนู สละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งสิ้น ๔ แปลง แปลงเลขที่ ๑ กลุ่มที่ ๓๓๙ เนื้อที่ ๑๐-๓๓-๓๒ ไร่ แปลงเลขที่ ๒๗ กลุ่มที่ ๓๑๔ เนื้อที่ ๑๔-๑-๐๕ ไร่ แปลงเลขที่ ๑๖ กลุ่มที่ ๓๒๘ เนื้อที่ ๕-๒-๕๖ ไร่ และแปลงเลขที่ ๕ กลุ่มที่ ๓๐๙ เนื้อที่ ๕-๑-๓๗ ไร่ และประกอบกับความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ที่มีมติเห็นด้วยกับมติ คปจ.สงขลา ที่สั่งให้นายสมศักดิ์ฯ สละสิทธิ

เรื่องที่ ๔.๕ ขออนุมัติกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญเสียสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้มีหนังสือ สับ ที่ ตผ ๐๐๓๑/๓๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ แจ้งผลการตรวจสอบงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ โดยมีข้อสังเกตที่ ๓ ว่ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ไม่ได้ตั้งค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญเสียของลูกหนี้เงินกู้ทุกประเภทที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ได้และให้ข้อเสนอแนะว่า เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปจ.) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญเสียสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริงซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีบันทึก สับ ที่ กษ ๐๒๑๖/๗๐๖ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ แจ้งให้ ส.ป.ก. เร่งรัดการดำเนินการตามข้อสังเกตที่ ๓ ของ สตง. โดยกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญเสียให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ รวมถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการดำเนินการให้ สตง. ทราบโดยตรง พร้อมสำเนาแจ้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบด้วย

ข้อเท็จจริง

๑. ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ทั้งนี้ ได้มีการศึกษาอัตราค่าเผื่อนี้สงสยจะสูญจากหน่วยงานอื่นที่มีการดำเนินงานในหลายลักษณะ จำนวน ๘ หน่วยงาน คือ

- ๑) การเคหะแห่งชาติ
- ๒) กองทุนพัฒนาสหกรณ์
- ๓) กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- ๔) องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรการยางแห่งประเทศไทย
- ๕) องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
- ๖) ธนาคารพาณิชย์ เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารไทยพาณิชย์ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ๗) ธนาคารเพื่อการส่งออก และนำเข้าแห่งประเทศไทย
- ๘) ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮาส์ จำกัด (มหาชน)

๒. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้เงินกู้แต่ละรายที่เป็นลูกหนี้ค้างรับ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ แยกตามอายุลูกหนี้ค้างชำระได้ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้	จำนวนราย	จำนวนเงิน
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑๖,๖๗๓	๓๘๕,๒๔๗,๗๓๐.๙๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๑,๘๗๑	๔๖,๖๖๕,๖๘๒.๘๗
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๑,๙๘๔	๕๕,๐๓๗,๒๗๑.๕๘
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๓๘๗	๑๑,๐๒๖,๑๖๐.๙๑
๕	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๓๒๘	๑๐,๙๕๒,๗๗๙.๗๑
๖	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๔๙๔	๑๔,๗๙๙,๘๔๐.๒๒
๗	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๖๘	๒,๗๔๔,๔๓๗.๖๔
รวม		๒๑,๘๐๕	๕๒๖,๔๗๓,๙๐๓.๘๔

นอกจากนี้ยังมีลูกหนี้รายโครงการที่อยู่ในระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญและลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล ดังนี้

ลำดับที่	โครงการ (จังหวัด/ชื่อ-สกุล)	จำนวนราย/แห่ง	จำนวนเงิน
๑	กองทุนที่ดิน	๑,๙๒๓	๕๕๐,๙๒๑,๗๒๘.๔๖
๒	กลุ่มส่งเสริมการปลูกชาจีน จ.เชียงราย	๑๖๘	๗,๔๓๕,๒๓๒.๗๙
๓	กลุ่มเลี้ยงวัวกลุ่มโละไฉ้อในพื้นที่นาคม เศรษฐกิจพอเพียง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่	๔๑	๑,๙๖๙,๗๖๙.๘๐
๔	กลุ่มความร่วมมือไตรภาคีส่งเสริมการปลูก ผลไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ปลูกทุเรียนมสด) จ.นครสวรรค์	๔๕	๔,๔๔๓,๘๕๗.๖๖
๕	กลุ่มสินเชื่อรายบุคคล	๒,๖๕๖	๙๑,๔๖๐,๖๒๖.๑๕
	รายสถาบันเกษตรกร	๘	๙,๒๓๙,๗๔๑.๕๓
๖	ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล	๕๒๕	๓๙,๕๗๔,๐๐๗.๕๒
รวม		๕,๓๖๕	๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑

๓. ส.ป.ก. ได้นำลูกหนี้ค้างรับดังกล่าว มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมด ประกอบกับอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนี้

นิยามศัพท์ที่ใช้ในหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ลูกหนี้ หมายถึง มูลหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และอื่นๆ ที่ ส.ป.ก. จัดเก็บเข้าบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนเงินที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้และถือเป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้น เพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน

หนี้สูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ติดตามทวงถามโดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว จึงสามารถตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เป็นบัญชีปรับมูลค่าที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และหนี้สงสัยจะสูญ เป็นลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ แสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่น ในงบแสดงผลการดำเนินงาน ส.ป.ก. เห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญได้เป็น ๒ เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญโดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๕๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๗๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ขึ้นไป	๑๐๐

เกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาจากหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ละรายและรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้น เป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

- (๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ
- (๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษศาล

โดยอัตราร้อยละของการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จะดำเนินการทบทวนอัตราร้อยละดังกล่าวเป็นระยะๆ และจะต้องมีการตรวจสอบลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้การประมาณจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริงและสามารถแสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงให้มากที่สุด

๔. กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ จำนวน ๔๘,๓๔๐ ราย เป็นเงิน ๑,๘๓๓,๕๒๔,๘๑๐.๗๕ บาท เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ จำนวน ๒๑,๑๗๐ ราย เป็นเงิน ๕๘๒,๐๐๕,๙๔๓.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๙ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด และเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระ ๒๗,๑๗๐ ราย เป็นเงิน ๑,๒๓๑,๕๑๘,๘๖๗.๗๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๑ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

หากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสีย ตามหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียดังกล่าวทั้ง ๒ เกณฑ์ คิดเป็นค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียที่คำนวณได้เป็นเงิน ๘๑๓,๐๓๑,๔๕๔.๘๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๘๓ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีลูกหนี้ปกติที่ค้างชำระ ๒๑,๘๐๕ ราย เป็นเงิน ๕๒๖,๔๗๓,๙๐๓.๘๔ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๓ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด เมื่อคำนวณตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียเป็นร้อยละตามอายุลูกหนี้ค้างชำระ ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียเป็นจำนวน ๑๐๗,๙๘๖,๔๙๐.๙๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๙๕ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

เกณฑ์ที่ ๒ คำนวณโดยพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้เท่านั้น กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีหนี้ที่พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ จำนวน ๕,๓๖๕ ราย เป็นเงิน ๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑ บาท เมื่อคำนวณตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียโดยพิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้แล้ว ยอดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียเป็นจำนวน ๗๐๕,๐๔๔,๙๖๓.๙๑ คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๘๘ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด แบ่งออกเป็น

(๑) ลูกหนี้เงินกู้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ ตามโครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรด้วยการจำหน่ายหนี้เป็นสูญในกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ โดยวิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัญหาหนี้สินเกษตรกรและสาเหตุของการจำหน่ายหนี้เป็นสูญ แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่มสาเหตุ ตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งคาดว่าจะได้รับการพิจารณาให้ตัดเป็นหนี้สูญเป็นจำนวน ๔,๘๔๐ ราย เป็นลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้โครงการต่างๆ ได้แก่

- ๑) กองทุนที่ดิน
- ๒) กลุ่มส่งเสริมการปลูกชาจีน จังหวัดเชียงราย
- ๓) โครงการเลี้ยงวัวกลุ่มไล่ไม่้อในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอมวกชัย จังหวัดเชียงใหม่
- ๔) กลุ่มความร่วมมือไตรภาคีส่งเสริมการปลูกผลไม้ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ปลูกพุทราหมสด) จังหวัดนครสวรรค์
- ๕) กลุ่มสินเชื่อรายบุคคลและรายสถาบันเกษตรกร เป็นต้น เป็นหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด ๖๖๕,๔๗๐,๙๕๖.๓๙ บาท ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียเต็มจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๗๐ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล ๕๒๕ ราย เป็นหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมด ๓๙,๕๗๔,๐๐๗.๕๒ บาท ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียเต็มจำนวน คิดเป็นร้อยละ ๒.๑๘ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

๕. ส.ป.ก. ได้นำหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเสียดังกล่าว และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เสนอกรมบัญชีกลางพิจารณา เพื่อขอกำหนดเป็นนโยบายทางบัญชีของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ใช้ถือปฏิบัติไปครั้งหนึ่งแล้ว กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๔๐๖.๔/๔๗๔๒๑ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งว่า ส.ป.ก. กำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ

และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่โดยที่พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ซึ่งกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบัญชีสำหรับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังนั้น จึงต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ โดยนำเสนอ คปก. ในการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ อย่างไรก็ดี เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ สอดคล้องกับพระราช บัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียนฯ ส.ป.ก. จึงควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฯ ด้วย

กฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

ฯลฯ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถ จัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

๒. หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ เรื่องหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

ข้อ ๙.๖ “หนี้สงสัยจะสูญ คือ ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ หน่วยงานจะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่าย คู่กับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้แสดงรายการหนี้สงสัยจะสูญในรายการค่าใช้จ่ายอื่น ในงบแสดงผลการดำเนินงาน...”

๓. ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษา เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๑๒ “ให้ ส.ป.ก. จัดทำบัญชีและรายงานการเงินของกองทุนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การจัดทำบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด...”

ความเห็นของคณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.)

อกก.คง. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาการกำหนด หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว มีมติเห็นชอบ และให้นำเสนอ คปก. พิจารณานุมัติต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อให้ลูกหนี้แต่ละประเภทแสดงมูลค่าที่แท้จริง ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยได้ศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ และเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พิจารณาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ และได้นำอัตราค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา ประกอบกับข้อมูลลูกหนี้ทั้งหมดและลูกหนี้ค้างรับ เพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ ๒ และได้เสนอให้กรมบัญชีกลางพิจารณาไปครั้งหนึ่งแล้ว กรมบัญชีกลางมีความเห็นว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าว สอดคล้องกับมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ และเป็นไปตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ให้ ส.ป.ก. นำเสนอ คปก. กำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ก่อน เพื่อถือปฏิบัติให้เป็นไปตามนัยมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อไป

ประเด็นที่นำเสนอ

ขออนุมัติกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. นิยามศัพท์ที่ใช้ในหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีความหมายโดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้

ลูกหนี้ หมายถึง มูลหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินและอื่นๆ ที่ ส.ป.ก. จัดเก็บเข้าบัญชีเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนเงินที่กันไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้ และถือเป็นบัญชีรับมูลค่าที่ตั้งขึ้น เพื่อแสดงเป็นรายการหักจากบัญชีลูกหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อให้คงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิของลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

หนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญแสดงในรายการค่าใช้จ่ายอื่นในงบแสดงผลการดำเนินงาน

หนี้สูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ติดตามทวงถาม โดยมีหลักฐานที่แน่นอนว่าจะไม่ได้รับชำระหนี้และได้รับอนุมัติให้จำหน่ายหนี้สูญจากผู้มีอำนาจแล้ว จึงสามารถตัดจำหน่ายลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒. หลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย ๒ เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ ๑ จำนวนเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้จากกลุ่มของอายุลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ โดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๕๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๗๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ขึ้นไป	๑๐๐

เกณฑ์ที่ ๒ พิจารณาแต่ละรายเฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญ

ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญโดยพิจารณาลูกหนี้จากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละราย และรับรู้เฉพาะลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้เท่านั้นเป็นหนี้สงสัยจะสูญตามจำนวนหนี้ค้างชำระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ทั้งจำนวน ประกอบด้วย

(๑) ลูกหนี้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่อยู่ระหว่างการขออนุมัติตัดหนี้สูญ

(๒) ลูกหนี้ตามคำพิพากษาศาล

โดยอัตราร้อยละของการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้มีการทบทวนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การประมาณจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริงที่แสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงให้มากที่สุด

จึงเรียนเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย (นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม) ได้กล่าวว่า ประเด็นแรกการสงสัยหนี้สูญ ส.ป.ก. รู้ได้อย่างไร เพราะว่ายังไม่ถึงตามกำหนดระยะเวลาที่จะต้องชำระหนี้ ประเด็นที่สองหากรู้ว่าหนี้สูญ ส.ป.ก. ทำหน้าที่หรือดำเนินการอย่างไร ประเด็นที่สามการตั้งสำรองหนี้สูญ ควรจะมีการตรวจสอบทางกฎหมายก่อนหรือไม่ ซึ่งหากพบว่าเจ้าหน้าที่ที่ดูแลไม่ได้ดำเนินการจะต้องมีความผิดตามกฎหมายมาตรา ๑๕๗ เพราะฉะนั้น ขอให้ ส.ป.ก. ชี้แจงในประเด็นเหล่านี้เพื่อให้มีความชัดเจน

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นเพียงหลักการทางบัญชี เพื่อกำหนดเงินที่ค้างชำระหนี้ ซึ่งถือว่าเป็นเงินที่อาจจะสูญ แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตามระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ เช่น การทวงหนี้ การเร่งรัดหนี้ การดำเนินการตามกฎหมายจนถึงในชั้นศาล เป็นต้น จึงเป็นเพียงหลักการทางบัญชี เท่านั้น แต่กระบวนการต่างๆ ยังคงดำเนินไปตามขั้นตอน

ฝ่ายเลขานุการฯ (พันจ่าเอกประเสริฐ มาลัย รองเลขาธิการ ส.ป.ก.) ได้ขออนุญาตชี้แจงเพิ่มเติมว่าการสงฆ์หนี้จะสูญเป็นเรื่องของหลักการทางบัญชีเท่านั้น แต่การดำเนินการยังคงต้องดำเนินการตามกระบวนการต่อไป ซึ่งในขณะนี้เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มีนโยบายให้ตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง เพื่อดูแลเรื่องหนี้ทั้งหมดของ ส.ป.ก. โดยได้ดำเนินการจัดประชุมไปแล้ว ๒ ครั้ง และได้พิจารณาเรื่องการแบ่งประเภทลูกหนี้ มาตรการเร่งด่วน มาตรการฟื้นฟู การดำเนินการทางคดี ซึ่งเป็นการดำเนินการตามหลักการบริหารสินเชื่อ เพื่อให้ลูกหนี้มีรายได้ และกองทุนสามารถได้รับการชำระหนี้มากยิ่งขึ้น และจะได้นำมาตรการดังกล่าวแจ้งให้จังหวัดนำไปปฏิบัติต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า การนิยามที่ใช้คำว่ากลุ่มอายุลูกหนี้ค้างชำระอาจจะไม่ชัดเจน เนื่องจากคำว่ากลุ่มอายุลูกหนี้จะทำให้เข้าใจว่าเป็นอายุของลูกหนี้ แต่ในที่นี้หมายถึงอายุของหนี้ที่ค้างชำระ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสนได้ แต่อย่างไรก็ตามในเรื่องของอายุอาจจะเป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณา เนื่องจากที่ผ่านมา ธกส. ได้นำลูกหนี้ประเภทนี้ ซึ่งมีอายุเฉลี่ยประมาณ ๗๙ ปี มาอบรมเพื่อให้กลับไปประกอบกิจการและสามารถนำเงินไปใช้หนี้ได้ ดังนั้น จึงเห็นว่ามียาสองประเด็นที่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้ ประเด็นที่หนึ่งให้ประธานและทีมงานที่ ส.ป.ก. ได้จัดตั้งจัดทำแผนการบริหารหนี้ ประเด็นที่สองให้นำเสนอแผนฟื้นฟูหนี้โดยทำให้หนี้ที่สงสัยจะสูญเปลี่ยนเป็นหนี้ดี

รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นางสาวจริยา สุทธิไชยา) ได้กล่าวว่า ข้อเสนอในเกณฑ์ประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในเกณฑ์ที่ ๒ คือ ลูกหนี้ที่กองทุนอยู่ระหว่างการตัดหนี้ และลูกหนี้ตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งเป็นไปตามหลักการ แต่ในเกณฑ์ที่ ๑ มีความถี่ของการตั้งค่าเผื่อหนี้จะสูญมากหรือใกล้กันเกินไปหรือไม่ และอาจจะต้องตั้งให้มีความสอดคล้องกับอายุด้วย เนื่องจากข้อมูลหนี้ค้างชำระน้อยกว่า ๑ ปี ส.ป.ก. ตั้งอัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้จะสูญไว้ที่ ๑% หนี้ค้างชำระ ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี ๕๐% และที่สำคัญถ้าลูกหนี้รู้ว่าหนี้เกิน ๓ ปี ส.ป.ก. จะตั้งไว้ที่ ๑๐๐% ซึ่งอาจจะเป็นแรงจูงใจให้กับลูกหนี้ ในการไม่ชำระหนี้ได้ ถึงแม้จะเป็นตัวเลขในทางหลักการของบัญชีแต่จำนวนเงินค่อนข้างมาก จึงเห็นว่าควรจะต้องตั้งความถี่ของจำนวนปีที่หนี้ค้างชำระให้กว้างขึ้น เช่น ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี จนกระทั่ง ๑๐ ปี เป็นต้น

ผู้แทนกรมบัญชีกลาง (นายวรวิทย์ เพชรวง) ได้กล่าวว่า เห็นด้วยกับแนวทางในการเร่งรัด เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่จะต้องพิจารณาว่ากลไกที่ได้เคยออกแบบไว้มีความผิดพลาดหรือเกิดปัญหาหรือไม่ จึงทำให้มีหนี้ค้างชำระจำนวนมาก โดยคณะกรรมการอาจจะต้องพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบางอย่างที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ต่อไป

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า ในประเด็นเรื่องดังกล่าวนี้เห็นชอบในหลักการ แต่ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ตัวแปรอายุนี้ให้กำหนดช่วงอายุในแต่ละระดับให้มีความถี่กว้างขึ้น
๒. ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติม เช่น อายุลูกหนี้
๓. ขอให้กรรมการและกรมบัญชีกลางที่มีข้อมูลด้านนี้ จัดส่งให้กับ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาประกอบการดำเนินงานด้วย
๔. จัดทำแผนการบริหารหนี้ และแผนฟื้นฟูหนี้ที่สงสัยว่าจะสูญให้เปลี่ยนเป็นหนี้ดี

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้นำความเห็นของประธานกรรมการและกรรมการไปดำเนินการด้วย

เรื่องที่ ๔.๖ ขออนุมัติโครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และขออนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นทุนหมุนเวียนใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดำเนินงานตามภารกิจการปฏิรูปที่ดินฯ สนับสนุนเงินทุนเพื่อการจัดซื้อที่ดิน การจัดที่ดินให้เช่า เช่าซื้อ และเช่าทำประโยชน์ การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร การจัดเก็บเงินให้กู้ยืม ค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ รวมถึงรายได้อื่นจากกิจการสนับสนุนเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังกล่าว มีรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ การที่ ส.ป.ก. จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสำเร็จลุล่วง ตามเป้าหมายได้ทันเวลาต้องมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอกับปริมาณงาน แต่เนื่องจากกรอบอัตรากำลังของข้าราชการถูกจำกัดตามที่ ก.พ. กำหนด กองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จึงมีความจำเป็นต้องจัดหาบุคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๖ ได้มีมติอนุมัติให้ ส.ป.ก. มีโครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนเพื่อช่วยปฏิบัติงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ทั้งในส่วนกลางและ ส.ป.ก.จังหวัด ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

๒. ในการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๗ มีมติอนุมัติในหลักการมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คง.) มีอำนาจอนุมัติรายการจ่ายขาดโครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และสำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ อกก.คง. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐ อนุมัติให้ใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ในลักษณะจ่ายขาดโครงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวและค่าใช้จ่ายบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ วงเงิน ๓๕.๐๐ ล้านบาท เป็นค่าจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน ช่วยปฏิบัติงาน ณ ส.ป.ก.จังหวัด และส่วนกลาง จำนวน ๑๔๖ อัตรา (วุฒิไม่เกินปริญญาตรี อัตราค่าจ้างตามวุฒิการศึกษา เงินเพิ่มค่าครองชีพ

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑

วันจันทร์ที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมไชยงค์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

๑. นายวิวัฒน์	ศัลยกำธร	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. นางสาวจริยา	สุทธิไชยา	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
๓. นายเกียรติณรงค์	วงศ์น้อย	ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
๔. นายภูมิรักษ์	ชมแสง	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ (แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ)	กรรมการ
๕. นายเชิดชัย	พรหมแก้ว	รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
๖. นางสาวดาววัลย์	คำภา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๗. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๘. นายสรเสรีญ	อรรถมานัส	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๙. นายสิทธิวัตร	แสงศิริไพบูลย์	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
๑๐. นางสาวนฤมล	ชมแสง	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ
๑๑. นายสมศักดิ์	มีทวงศ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและส่งเสริมการรังวัด (แทนอธิบดีกรมที่ดิน)	กรรมการ
๑๒. นางประนาถ	พิพิธกุล	ผู้อำนวยการศูนย์ประเมินผล (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
๑๓. นางสาวศุภาดา	โพธิ์เจริญ	ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรม (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
๑๔. นางสาวจิตติมา	งามทวีรัตน์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตร ๑ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการและแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ขนาดเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน และข้อเสนอเชิงนโยบายในการกำหนดขนาดที่ดินและใช้ประโยชน์ที่ดินขนาดเล็กอย่างยั่งยืน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

เรื่องที่ ๓.๒ การกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.คณ.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาการกำหนดหลักเกณฑ์การประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ มีมติเห็นชอบและให้นำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติต่อไป

๒. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ มีมติอนุมัติหลักการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แต่ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ดังนี้

๑) ตัวแปรอายุหนี้ให้กำหนดช่วงอายุหนี้ในแต่ละระดับให้มีความถี่กว้างขึ้น

๒) ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อค่าชำระหนี้เพิ่มเติม เช่น อายุลูกหนี้

๓) ขอให้คณะกรรมการและกรมบัญชีกลางที่มีข้อมูลด้านนี้ จัดส่งให้กับ ส.ป.ก. นำไปพิจารณาประกอบการดำเนินงานด้วย

๔) จัดทำแผนบริหารหนี้ และแผนฟื้นฟูหนี้ที่สงสัยว่าจะสูญให้เปลี่ยนเป็นหนี้ที่ดี

การดำเนินการ

ส.ป.ก. ได้นำความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการดังกล่าว มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลหนี้ค้างชำระทั้งหมด เพื่อให้เหมาะสมกับการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ดังนี้

๑. การกำหนดอัตราค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ

ตามเกณฑ์ที่ ๑ คำนวณเป็นร้อยละจากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ ประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยคำนวณเป็นร้อยละของยอดหนี้จากกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระจากการดำเนินงานของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ แยกหนี้ตามระยะเวลาขาดการติดต่อ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี นำมาใช้เป็นฐานการคำนวณหนี้สงสัยจะสูญ โดยแบ่งเป็นกลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ ดังนี้

ลำดับที่	กลุ่มอายุหนี้ค้างชำระ	อัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (เดิม)	อัตราร้อยละของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (ใหม่)
๑	หนี้ค้างชำระ น้อยกว่า ๑ ปี	๑	๑
๒	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี	๕๐	๑๐
๓	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี	๗๕	๒๕
๔	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี	๑๐๐	๕๐
๕	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๔ ปี ไม่เกิน ๕ ปี	๑๐๐	๗๕
๖	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๕ ปี ไม่เกิน ๑๐ ปี	๑๐๐	๙๐
๗	หนี้ค้างชำระ มากกว่า ๑๐ ปี	๑๐๐	๑๐๐

ตัวแปรในการกำหนดช่วงอายุหนี้ในแต่ละระดับ ใช้ระยะเวลาของหนี้ค้างชำระที่ขาดการติดต่อกับ ส.ป.ก. สำหรับหนี้ค้างชำระเกินกว่า ๕ ปี ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ ๙๐ เนื่องจากอาจจะมียุติที่ยังไม่ขาดอายุความ ซึ่งได้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

หากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ทั้ง ๒ เกณฑ์ คิดเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่คำนวณได้เป็นเงิน ๗๕๗,๑๑๕,๒๘๖.๔๙ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๕ ของยอดลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมด

โดยอัตราร้อยละของการประมาณการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ส.ป.ก. จะดำเนินการทบทวนอัตราร้อยละดังกล่าวเป็นระยะๆ และมีการตรวจสอบลูกหนี้แต่ละราย เพื่อให้การประมาณการจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญใกล้เคียงความเป็นจริงและสามารถแสดงถึงมูลค่าลูกหนี้ที่แท้จริงมากที่สุด

ทั้งนี้ การดำเนินการเกี่ยวกับหนี้ค้างชำระทั้งหมด เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่กำหนด พร้อมทั้งดำเนินการตามมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๒. ตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ส.ป.ก. ได้ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการชำระหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ของเกษตรกร พบว่า ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ

๒.๑ ข้อมูลด้านสังคม สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) .เพศ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๖๑ ของเกษตรกรทั้งหมด และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๓๙ ของเกษตรกรทั้งหมด

๒) อายุ ค่าเฉลี่ยอายุของเกษตรกรอยู่ที่ ๕๒ ปี

๓) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ครัวเรือนละ ๔ คน

๔) จำนวนแรงงานในครัวเรือน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ครัวเรือนละ ๓ คน

๒.๒ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑) รายได้ ค่าเฉลี่ยรายได้ของเกษตรกร ๘๗,๔๔๐.๐๒ บาท/ครัวเรือน/ปี แหล่งที่มาของรายได้ มาจากรายได้นอกภาคการเกษตร ๕๗,๔๔๐.๐๒ บาท/ครัวเรือน/ปี และรายได้จากภาคการเกษตร ๓๐,๓๖๗.๖๔ บาท/ครัวเรือน/ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๔๒ และ ๓๔.๕๘ ของรายได้ทั้งหมด

๒) รายจ่าย ค่าเฉลี่ยรายจ่ายของเกษตรกร ๗๓,๒๓๔.๔๒ บาท/ครัวเรือน/ปี ซึ่งรายจ่าย ครัวเรือน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภค ค่าการศึกษาบุตรหลาน ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้จ่ายเพื่อการสังคม และอื่นๆ

๓) ทรัพย์สิน ประเภททรัพย์สินของเกษตรกร สามารถจำแนกได้ดังนี้ บ้าน ยานพาหนะ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถอีแต่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เครื่องมือทางการเกษตร และอื่นๆ

๔) หนี้สิน ค่าเฉลี่ยหนี้สินของเกษตรกร ๗๘,๖๐๐.๕๙ บาท สำหรับแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน ญาติพี่น้อง ธ.ก.ส. สหกรณ์ และกองทุน SME ซึ่งบางรายมีหนี้สินกู้ยืมมากกว่า ๑ แหล่ง

๒.๓ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

เกษตรกรส่วนใหญ่มีแปลงที่ดินถือครองในเขตปฏิรูปที่ดิน มีขนาดการถือครองที่ดินเฉลี่ย ๘.๘๑ ไร่ต่อครัวเรือน รูปแบบการผลิตในภาพรวมเกษตรกรใช้รูปแบบการปลูกพืชเชิงเดี่ยว รองลงมาคือการผลิตแบบผสมผสาน และรูปแบบอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่นำผลผลิตไปจำหน่ายด้วยตนเอง รองลงมาคือ จำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลาง ออกร้านและนำไปจำหน่ายนอกชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นเกษตรกรสูงอายุ แรงงานภาคการเกษตรจำนวนน้อย รายได้ และรายจ่ายไม่สมดุล มีพื้นที่ในการทำเกษตรไม่เพียงพอ ขาดแคลนแหล่งน้ำ มีความเสี่ยงสูงจากการมุ่งสู่การผลิตแบบเกษตรเชิงเดี่ยว ทำให้ไม่มีศักยภาพในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ก่อให้เกิดรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีพและใช้หนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๓. ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ของเกษตรกร

นอกจากตัวแปรที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ของเกษตรกรตามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนี้

๓.๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานข้อมูลภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เกี่ยวกับเกษตรกร ดังนี้

- ภาคเกษตรมีการจ้างงานขยายตัวร้อยละ ๖.๐ เนื่องจากปัญหาราคาสินค้าเกษตรที่มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง และผลผลิตสินค้าเกษตรมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและปริมาณน้ำที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร ทำให้ราคาสินค้าลดลง ส่งผลต่อรายได้ของเกษตรกรและแรงงานในภาคการเกษตร ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรและแก้ไขปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำแล้ว

- หนี้สินครัวเรือนมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่อยู่อาศัย และการซื้อหรือเช่าซื้อรถยนต์ ซึ่งการแก้ไขปัญหาหนี้ภาคครัวเรือนได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย แต่ยังไม่เพียงพอที่จะแก้ไขได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบในกลุ่มเกษตรกร

๓.๒ ศูนย์อำนวยการบริหารเกษตรกรรมยั่งยืน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย รายงานข้อมูลภัยแล้งและอุทกภัยว่า ประเทศไทยในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๙ ประสบภัยแล้งและอุทกภัยหลายครั้ง บางจังหวัดเป็นพื้นที่ประสบภัยซ้ำซาก

๓.๓ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รายงานข้อมูลสรุปและสถิติสถานการณ์ศัตรูพืชที่สำคัญระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘ และแนวทางการจัดการศัตรูพืชในปี ๒๕๕๙ พบว่า ศัตรูพืชที่สำคัญ ได้แก่ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ใยไหมโคนเน่ารากเน่า โรคไตรุน้ำมันสำปะหลัง หนอนหัวดำมะพร้าว แมลงดำหนามมะพร้าว ตัวมดมะพร้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในข้าว และโรคไหม้ข้าว รวมถึงศัตรูข้าวเฉพาะถิ่นและศัตรูข้าวที่เกิดจากการระบาดเป็นครั้งคราว

๓.๔ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรค กรมปศุสัตว์ ได้รายงานข้อมูลสรุปสถานการณ์โรคระบาดสัตว์สะสมในประเทศ พบว่า ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ สถานการณ์โรคปากและเท้าเปื่อยสะสม จำนวน ๑๒๗ ครั้ง ๓๑ จังหวัด โรคไข้หวัดใหญ่สะสม จำนวน ๒ ครั้ง ๒ จังหวัด โรคในสุกร (ยกเว้นโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกร) เป็นโรคพอร์คไธส จำนวน ๙ ครั้ง ๕ จังหวัด โรคอหิวาต์สุกรสะสม จำนวน ๘ ครั้ง ๖ จังหวัด และสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติสะสม จำนวน ๒๙ ครั้ง ๑๑ จังหวัด

๓.๕ ศูนย์ปฏิบัติการเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ได้สรุปข้อมูลดัชนีรายได้ ดัชนีราคาและดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร พบว่า ดัชนีรายได้เกษตรกรประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๖.๓๘ เนื่องจากสินค้าสำคัญที่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรด ปาล์มน้ำมัน ไข่ไก่ และกุ้งขาวแวนนาไม ดัชนีราคาสินค้าเกษตรในภาพรวมลดลง เมื่อจำแนกตามกลุ่มสินค้า พบว่า กลุ่มสินค้าที่ดัชนีราคาลดลงจากปีก่อน ได้แก่ กลุ่มไม้ยืนต้น กลุ่มพืชไร่ กลุ่มพืชไร่ดอก กลุ่มปศุสัตว์ กลุ่มประมง และกลุ่มดัชนีราคาเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ได้แก่ กลุ่มธัญพืชและพืชอาหาร กลุ่มไม้ผล ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรในภาพรวมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๗.๓๗ เนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นในสินค้าที่สำคัญ แนวโน้มดัชนีรายได้ ราคาและผลผลิตสินค้าเกษตรในช่วงไตรมาสที่ ๓ มีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น รายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ราคาคาดว่าจะทรงตัว ผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

จากข้อมูลหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีตัวแปรอื่นๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกร ทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาภัยธรรมชาติ รวมถึงหนี้สินอื่นที่นอกเหนือจากหนี้สินภาคการเกษตร ส่งผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ให้กับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

๔. การบริหารหนี้ และแผนฟื้นฟูหนี้ที่สงสัยจะสูญ

ส.ป.ก. ได้ตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ และรายงานผลการดำเนินงานให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ทราบ ซึ่งคณะทำงาน

ดังกล่าว ได้มีมติเห็นชอบมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหานี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ และแจ้งให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบเรียบร้อยแล้ว โดยพิจารณาจากตัวลูกหนี้มีเจตนาหรือไม่เจตนาหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ อายุหนี้ค้างชำระหรืออายุความสัญญา และความสามารถในการชำระหนี้ จึงได้กำหนดมาตรการและขั้นตอนการแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระ เพื่อให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

๔.๑ มาตรการเร่งด่วน

ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบหนี้เงินกู้ค้างชำระ วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้/วิเคราะห์ตัวลูกหนี้ และติดตามเร่งรัดจัดเก็บหนี้ค้างชำระภายในกำหนด นับตั้งแต่วันที่ได้รับใบเตือนหนี้ กรณีหนี้ยังไม่ขาดอายุความ พร้อมทั้งมีศักยภาพและความตั้งใจในการประกอบอาชีพคัดเลือกเข้าร่วมมาตรการฟื้นฟูกรณีหนี้ขาดอายุความดำเนินการตามมาตรการด้านระเบียบหรือมาตรการด้านกฎหมาย

๔.๒ มาตรการฟื้นฟู

ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบหนี้เงินกู้ค้างชำระที่มีคุณสมบัติเข้าร่วมมาตรการฟื้นฟูพัฒนาอาชีพ โดยส่งเสริมการสร้างเครือข่าย/การรวมกลุ่ม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี การลดต้นทุนการผลิต การแปรรูปสินค้า การจำหน่ายผลผลิต การขนส่งสินค้า ผ่านการอบรม ดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการบูรณาการร่วมกันในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดหาแหล่งน้ำ เพื่อให้เหมาะสมเพียงพอต่อการทำการเกษตร เป็นการเพิ่มศักยภาพในตัวลูกหนี้ให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นและมีรายได้เพียงพอที่จะจ่ายชำระหนี้ได้เพิ่มขึ้น โดยจัดทำเป็นโครงการขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

๔.๓ มาตรการด้านระเบียบหรือด้านกฎหมาย

ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบหนี้เงินกู้ค้างชำระที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงการชำระหนี้ เร่งรัดจัดเก็บหนี้ภายในกำหนด ดำเนินการตามมาตรการด้านระเบียบการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๗ (๙) เกี่ยวกับหนังสือเตือนหรือแจ้งสิทธิ และการสั่งให้สันติหรือเพิกถอนสิทธิ และดำเนินการตามมาตรการด้านกฎหมาย ด้วยวิธีการเร่งรัดหนี้จากผู้ค้าประกัน ให้เกษตรกรรับสภาพหนี้ สุดท้ายส่งฟ้องดำเนินคดี

ทั้งนี้ มาตรการด้านระเบียบหรือกฎหมาย ส.ป.ก.จังหวัด ต้องพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นของลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ว่าเห็นควรดำเนินการตามมาตรการด้านระเบียบหรือด้านกฎหมายก่อนหรือหลังเพื่อป้องกันหนี้ขาดอายุความ ซึ่ง ส.ป.ก.จังหวัด ต้องจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรการให้ ส.ป.ก. ทราบต่อไป

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้ส่งส่วยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (รายละเอียดตามเอกสารที่แนบในวาระการประชุม)

ความเห็นและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายวีระชัย นาควิบูลย์วงศ์) ได้กล่าวว่า ตารางที่นำเสนออาจจะทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ เช่น ระยะเวลาที่ค้างชำระน้อยกว่า ๑ ปี กลุ่มนี้เหมือนเพิงกู่ไป แต่ส่วนใหญ่ก็ยังไม่ถึงกำหนดระยะเวลาที่จะเรียกเก็บเงิน ความจริงแล้วกลุ่มนี้ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขที่มีปัญหา แต่หลักทางบัญชีต้องบันทึกว่าเมื่อจ่ายเงินออกไปต้องตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยตามหลักการควรจะวิเคราะห์กลุ่มที่ค้างชำระมากกว่า ๑๐ ปี ซึ่งมีจำนวนไม่มาก แต่ต้องติดตามว่าอยู่ที่จังหวัดใดบ้าง หรือเกณฑ์ที่ ๒ อาจจะมีปัญหามากเพราะ ส.ป.ก. รับภาระมาจาก ธ.ก.ส. คือ เรื่องกองทุนที่ดิน เรื่องนี้อาจจะเกินกำลังเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จังหวัด เนื่องจากในขณะที่รับมอบมาก็มีภาระสะสมค่อนข้างมาก และเป็นภาระเรื้อรังมานานของ ส.ป.ก. ก็คงจะต้องแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ สำหรับกลุ่มอายุนี้ค้างชำระ ๑-๒ ปี ก็ยังอยู่ในเงื่อนไขที่ต้องชำระเงินคืนอยู่แล้ว แต่ควรจะสนใจกลุ่มอายุนี้ค้างชำระที่มีระยะเวลามาก ถ้าเกิดจากความผิดพลาดของภาครัฐ หรือเกิดจากเงื่อนไขที่นอกเหนือการควบคุมของเกษตรกร เช่น น้ำท่วม หรือภัยแล้ง ที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้ให้ความช่วยเหลือมาแล้ว เพียงแต่ต้องมาพิจารณาก่อนว่า ถ้ามีปัญหาจริงและผ่านความเห็นชอบจาก คปจ. ก็อาจจะขออนุมัติตัดหนี้สูญต่อไป เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว หากแยกกลุ่มก็ไม่มีประเด็นปัญหา ที่มีปัญหาจริงๆ ก็เรื่องกองทุนที่ดินที่มีเกษตรกร จำนวน ๑,๙๒๓ ราย จำนวนหนี้ประมาณ ๕๕๐ ล้านบาท ซึ่งจากประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาเห็นว่าโอกาสที่จะได้รับเงินคืนยากมาก

ประธานกรรมการ ได้กล่าวว่า เกณฑ์โดยรวมถือว่าไม่มีปัญหา และมีข้อเสนอว่าต้องคิดแบบใหม่ ต้องบริหารจัดการอัตราค่าจ้างใหม่ โดยพื้นที่ใดเป็นเป้าหมายพิเศษให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจขึ้นมาเพื่อลงพื้นที่แก้ไขปัญหา

มติคณะกรรมการ รับทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บเงินไม่ได้ของเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่องที่ ๓.๓ โครงสร้างการบริหารงานและกรอบอัตรากำลังกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการเปลี่ยนแปลงลูกจ้างชั่วคราวเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า สืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปจ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เสนอขออนุมัติโครงสร้างการบริหารงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกรอบอัตรากำลังพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และขออนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนที่จ้างด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยในปีแรกให้จัดจ้างพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ จากลูกจ้างชั่วคราวรายเดือนที่จ้างด้วยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ซึ่งได้จ้างไว้แล้วในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ และยังมีคนครองอยู่ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ ให้ได้รับการจ้างเป็นพนักงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ต่อเนื่องในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยไม่ต้อง